

VAPAAEHTOISTOIMINNAN MERKITYS TEKIJÄLLEEN

”Jos ihmiset tietäis, miten hauskaa tämä on, meitä ois paljon enemmän”

LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU
Sosionomi (AMK)
Sosiaalipedagoginen aikuistyö ja
perhetyö
Syksy 2018
Anne-Maria Ahlstedt
Maria Korhonen
Miia Liukkonen
Tuija Koistinen-Karhu

Tiivistelmä

Tekijä(t) Ahlstedt, Anne-Maria Koistinen-Karhu, Tuija Korhonen, Maria Liukkonen, Miia	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK Sivumäärä 45 sivua, 16 liitesivua	Valmistumisaika Syksy 2018
Työn nimi Vapaaehtoistoiminnan merkitys tekijälleen "Jos ihmiset tietäis, miten hauskaa tämä on, meitä ois paljon enemmän"		
Tutkinto Sosionomi (AMK)		
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyömme oli tutkimuksellinen ja käytimme siinä määrällistä aineistonkeruumenetelmää. Toimeksiantajina opinnäytetyössä olivat Jyränkölän Settlementti, Heinolan seurakunta, Suomen Punaisen Ristin Heinolan osasto, Mannerheimin Lastensuojeluliiton Heinolan paikallisyhdistys ry ja Heinolan kaupunki. Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää vapaaehtoistoiminnan merkitystä tekijälleen. Tarkoituksena oli vapaaehtoistoiminnan kehittäminen. Opinnäytetyön myötä toimeksiantajilla on mahdollisuus hyödyntää työssään kyselylomakkeesta esille nousseita tuloksia muun muassa tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden arvioinnissa sekä kehittää toimintaansa.</p> <p>Kyselymme osallistui 196 vapaaehtoista. Palautuneista kyselyistä analysoitiin 162 kappaletta. Kyselyyn vastanneista suurin osa oli iältään 60 – 79-vuotiaita. Opinnäytetyön tulosten mukaan tämän ikäryhmän miehet tekivät enemmän ja useimmin vapaaehtoistyötä kuin samanikäiset naiset. Tuloksissa selvisi, että vapaaehtoistyö toi uusia ystäviä ja sisältöä elämään. Toiminnassa mukana olon kautta oppii uusia asioita, ja sen avulla voi ylläpitää jo olemassa olevia taitoja. Suurin osa kyselyyn osallistuneista oli sitoutuneita toimintaan ja halusi olla toiminnassa mukana jatkossakin. Kyselystä selvisi, että vapaaehtoistoiminta oli vastannut vapaaehtoisten odotuksia toiminnasta.</p> <p>Opinnäytetyö tuo näkyväksi vapaaehtoistoiminnan merkitystä niin yksilö- kuin yhteiskunnallisella tasolla sekä sen yhteyttä yksilön hyvinvointiin. Opinnäytetyön kautta halusimme myös osoittaa aitoa kiinnostusta, välittämistä ja arvostusta vapaaehtoistyötä ja sen tekijöitä kohtaan.</p>		
Asiasanat vapaaehtoistoiminta, vapaaehtoistyö, vapaaehtoinen, hyvinvointi, motivaatio, sitoutuminen, vaikuttaminen		

Abstract

Author(s) Ahlstedt, Anne-Maria Koistinen-Karhu, Tuija Korhonen, Maria Liukkonen, Miia	Type of publication Bachelor's thesis	Published Autumn 2018
	Number of pages 45 pages, 16 pages of appendices	
Title of publication The importance of volunteering work to the volunteer "If people knew how fun it is, there would be many more of us"		
Name of Degree Bachelor of Social Service		
Abstract <p>This thesis was based on research using measurable collection of data. The thesis was commissioned by Jyränkölän Setlementti, the Parish of Heinola, Finland's Red Cross division of Heinola, the Local Association of Mannerheim League for Children's Welfare in Heinola, City of Heinola. The purpose of the thesis was to examine the importance of volunteering to the people who do the volunteer work. The aim was to further develop volunteering work. With the help of the thesis, the client organizations have the opportunity to utilize the results of the survey in their work, including performance and effectiveness, and to further develop their operations.</p> <p>The questionnaire was returned by 196 volunteers, and 162 of the questionnaires were analyzed. A majority of the respondents were aged 60 - 79. The results show that men in this age group do more volunteer work, and more often, than the women in the same age group. According to the results, volunteering brought new friends and enriched the volunteers' lives. Through volunteering, new things are learned which, in turn also helps to maintain existing skills. Most of the participants in the survey were committed to doing volunteer work and were motivated to carry on doing it in the future. The survey found that the expectations of the person doing the volunteer work were met.</p> <p>The thesis highlights the importance of volunteering on a personal and social level, and its connection to the individual's wellbeing. With this thesis we also wanted to show genuine interest, care and appreciation for volunteering and its contributors.</p>		
Keywords volunteering, volunteer, wellbeing, motivation, commitment, influencing		

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
2	TAVOITE JA TARKOITUS	3
3	VAPAAEHTOISTOIMINTA	4
3.1	Vapaaehtoistoiminnan määrittelyä	4
3.2	Vapaaehtoistoiminnan kansainvälinen ja kansallinen merkitys	5
3.3	Vapaaehtoistoiminnan kansantaloudellinen arvo ja merkitys	6
3.4	Vapaaehtoistoiminnan paikantuminen	8
3.5	Aktiivisuus vapaaehtoistoiminnassa	8
4	TOIMEKSIANTAJAESITTELYT	10
4.1	Jyränkölän Setlementti ry.....	10
4.2	Heinolan seurakunta	10
4.3	Suomen Punaisen Ristin Heinolan osasto	11
4.4	Mannerheimin Lastensuojeluliiton Heinolan paikallisosasto	12
4.5	Heinolan kaupunki	13
5	OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS	14
5.1	Kyselylomake aineistokeruumenetelmänä	14
5.2	Kyselyn teemat	15
5.3	Kyselyn analysointi	19
6	TULOSTEN ESITTELY	21
6.1	Vastaajien taustatiedot	21
6.2	Vapaaehtoistointaan osallistuminen	21
6.3	Motivaatio	23
6.4	Sitoutuminen vapaaehtoistointaan	24
6.5	Organisaation toiminta ja vaikuttaminen	26
6.6	60-79-vuotiaat vastaajat.....	28
6.7	Avoimet kysymykset	29
7	POHDINTA	30
7.1	Johtopäätökset	30
7.1.1	Taustatiedot.....	30
7.1.2	Motivaatio	33
7.1.3	Sitoutuminen vapaaehtoistointaan	35
7.1.4	Organisaation toiminta ja vaikuttaminen	36
7.2	Eettisyys ja luotettavuus	36

7.3	Hyödynnettävyys ja jatkotutkimusehdotukset.....	38
LÄHTEET	.....	40
LIITTEET	.....	46

1 JOHDANTO

Vapaaehtoistoiminta on maailmanlaajuisesti tapahtuvaa toimintaa. Useat eri organisaatiot ympäri maailmaa osallistuvat vapaaehtoistyön tukemiseen. 1990-luvulta lähtien Yhdistyneet kansakunnat ja Euroopan neuvosto, jotka ovat kaksi kansainvälistä suurta järjestöä, ovat tukeneet vapaaehtoistoimintaa erityisen aktiivisesti. Vapaaehtoistoiminta määritellään henkilön vapaasta tahdosta tapahtuvaksi toiminnaksi, josta ei makseta rahallista korvausta. Vapaaehtoistoiminta edustaa laillista tapaa, jolla kansalaiset voivat osallistua yhteisöjen toimintaan. Vapaaehtoistoiminnan avulla on mahdollista puuttua sosiaaliin, humanitaarisiin ja ympäristöllisiin tarpeisiin ja huolenaiheisiin. Vapaaehtoistoiminta ei saa korvata ja uhata palkkatyötä. (GHK 2010, 21—22.)

Vapaaehtoistoiminnan historia on pitkä, ja sen asema sekä rooli yhteiskunnassa vakiintunut. Vapaaehtoistoiminta nousi Suomessa keskeiseen asemaan erityisesti taloudellisen laman myötä 1990-luvulla (Mykkänen-Hänninen 2007, 22). Vapaaehtoistoiminta on tärkeä osa suomalaisen yhteiskunnan kokonaisvaltaista hyvinvointia. Merkittävässä roolissa vapaaehtoistoimintaa mahdollistamassa ovat kansalaisjärjestöt, jotka toiminnallaan edistävät hyvinvointia, terveyttä ja osallisuutta antaen ihmisille mahdollisuuden osallistua erilaiseen yhteiskunnalliseen toimintaan ja harrastuksiin (Terveystieteiden tutkimuskeskus 2018). Kirkkohallituksen, Helsinki Mission ja Kansalaisareenan vuoden 2015 tutkimuksen mukaan Suomessa vuonna 2015 vapaaehtoistoimintaa tekevien määrä oli 1,4 miljoonaa henkilöä. Täten vapaaehtoistoimintaa tekee joka kolmas suomalainen. (Kansalaisareena 2015, 2, 6.)

Päijät-Hämeessä toimii vapaaehtoistoiminnan verkosto, jonka tarkoitus on olla yhteistyöfoorumi, joka Päijät-Hämeen alueella kokoaa yhteen organisoivia tahoja. Vapaaehtoistoiminnan verkoston ohjauksesta vastaa Virtaa vapaaehtoistyöhön -hanke, joka on Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen STEA:n rahoittama. (Päijät-Hämeen vapaaehtoistoiminnan verkosto 2018.)

Opinnäytetyömme toimeksiantajia olivat Jyränkölän Setlementti, Heinolan seurakunta, Mannerheimin Lastensuojeluliiton Heinolan paikallisyhdistys, Heinolan kaupunki ja Suomen Punaisen Ristin Heinolan osasto. Kohdeorganisaatioista Heinolan kaupunki on julkisen sektorin toimija ja loput neljä kolmannen sektorin toimijoita. Kaikkien toimeksiantajien yhteyshenkilöt organisoivat vapaaehtoistoimintaa. Opinnäytetyömme toimeksiantajat ovat osana sekä paikallista että alueellista vapaaehtoistoiminnan verkostoa. Tässä yhteydessä on syytä korostaa, että Heinolassa erilaisissa vapaaehtoistoiminnissa mukana olevien määrä on kokonaisuudessaan paljon mittavampi kuin opinnäytetyömme kohderyhmänä olleet vapaaehtoiset.

Vapaaehtoistyö on aiheena ajankohtainen, sillä sen merkitys on yhteiskuntatasolla hyvin mittava ja toimijoita useita. Nykypäivänä vapaaehtoistyö on usein julkisissa keskusteluissa ja siten sen arvostus on myös ollut kasvava. Tutkimusongelma opinnäytetyössä oli saada selville, mikä on vapaaehtoistoiminnan merkitys tekijälleen. Perusidea opinnäytetyösämme oli kysyä Heinolassa toimivilta vapaaehtoisilta kysymyksiä, jotka liittyvät tutkimusongelmaan. Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää, millainen merkitys vapaaehtoistoiminnalla oli tekijälleen. Opinnäytetyön tarkoituksena oli vapaaehtoistoiminnan kehittäminen.

Tämä opinnäytetyö on tutkimuksellinen, ja käytimme siinä määrällistä aineistonkeruumenetelmää, jonka kautta pystyimme vastaamaan asetettuun tavoitteeseemme. Opinnäytetyömme aineistonkeruumenetelmänä käytimme paperista kyselylomaketta. Kyselylomake mahdollisti meille suuren vastaajaprosentin, jonka perusteella olemme pystyneet tuottamaan yleistettävää ja luotettavaa tietoa. Tarkasteltavan aineiston määrästä johtuen meidän oli tarkoin pohdittava, mitä asioita erityisesti tarkastelemme ja nostamme esille opinnäytetyöraportissa.

Vapaaehtoistyötä on tutkittu myös aiemmin tehdyissä alemman ja ylemmän ammattikorkeakoulun opinnäytetöissä. Useat niistä on toteutettu kvalitatiivisina eli laadullisina opinnäytetöinä käyttäen aineistonkeruumenetelmänä haastattelua. Aikaisempiin opinnäytetöihin verrattuna tämän opinnäytetyön tuottama tieto perustuu määrällisesti isompaan otantaan ja kohdistuu useampaan kuin yhden organisaation vapaaehtoisiiin.

2 TAVOITE JA TARKOITUS

Opinnäytetyömme tavoitteena oli selvittää vapaaehtoistoiminnan merkitys tekijälleen. Yhteistyötahot saivat tämän myötä tietoa vapaaehtoistoiminnan merkityksestä tekijälleen. Opinnäytetyön tarkoituksena oli vapaaehtoistoiminnan kehittäminen. Toimeksiantajilla on mahdollisuus hyödyntää työssään kyselylomakkeesta esille nousseita tuloksia muun muassa tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden arvioinnissa sekä kehittää toimintaansa. Opinnäytetyömme tuottaman tiedon kautta tehtiin myös näkyväksi vapaaehtoistoiminnan merkitystä ja yhteyttä hyvinvointiin. Lisäksi halusimme osoittaa aitoa kiinnostusta, välittämistä ja arvostusta vapaaehtoistyötä ja sen tekijöitä kohtaan.

3 VAPAAEHTOISTOIMINTA

3.1 Vapaaehtoistoiminnan määrittelyä

Vapaaehtoistyön määrittelemisen ei ole yksiselitteistä. Kansallisten oikeudellisten viitekehysten ja tieteellisen kirjallisuuden perusteella määritelmiä on lukuisia. (United Nations Volunteers 2011, 2.) Study on Volunteering in the European Union -hankkeen loppuraportin (GHK 2010, 21—22) mukaan vapaaehtoistoiminta määritellään henkilön vapaasta tahdosta tapahtuvaksi toiminnaksi, ilman rahallista korvausta. Kansalaiset voivat osallistua vapaaehtoistoimintaan laillisin keinoin. Vapaaehtoistoiminnan avulla on mahdollista puuttua sosiaalisiin, humanitaarisiin ja ympäristöllisiin tarpeisiin ja huolenaiheisiin. Vapaaehtoistoiminta ei saa korvata eikä olla uhaksi palkkatyölle.

Vuoden 2008 Euroopan parlamentin mietinnössä vapaaehtoistyö on määritelty seuraavin perustein:

- 1) *Vapaaehtoistyötä ei tehdä taloudellista korvausta vastaan eli siitä ei makseta.*
- 2) *Sitä tehdään omasta vapaasta tahdosta.*
- 3) *Se hyödyttää kolmatta osapuolta perhe- ja ystäväpiirin ulkopuolella.*
- 4) *Se on kaikille avointa. (Euroopan parlamentti 2008.)*

Vapaaehtoiset ovat mukana toiminnassa tavallisen ihmisen taidoin ja tiedoin sekä hyödyntäen omaa elämäkokemustaan ja persoonallisuuttaan. Toimintaa voidaan siten kutsua myös niin sanotuksi maallikkoauttamiseksi. (Mykkänen-Hänninen 2007, 9, 11.) Toiminnasta, jonka henkilö tekee vapaaehtoisesti täysin omaan tahtoonsa perustuen ja saamatta siitä rahallista korvausta, käytetään hyvin vaihtelevasti käsitettä vapaaehtoistyö tai vapaaehtoistoiminta. Jokainen taho, joka organisoii vapaaehtoisuuteen perustuvaa toimintaa luokittelevat itse, mitä käsitettä he toiminnasta käyttävät. Vapaaehtoistoiminta voidaan toisaalta nähdä vapaaehtoistyötä laajempänä käsitteenä, joka voi sisältää useita erilaisia aktiviteetteja, joita ei voida lukea varsinaiseksi vapaaehtoistyöksi. (Laasanen 2011, 9—10.) Vapaaehtoistoiminta liitetään tavallisesti järjestöjen organisoimaan toimintaan, kun sitä vastoin vapaaehtoistyö mielletään yksilön ja ryhmän konkreettiseksi toiminnaksi (Kärkkäinen 2014, 9).

Vapaaehtoistoimintaa kuvataan aikakausiin liittyvien ilmiöiden kautta. Aikaisemmin vapaaehtoistoiminnasta käytettiin käsitteitä hyväntekeväisyys, vapaa huoltotyö sekä talkootyö. Viime vuosikymmeninä ja nykypäivänä käytössä ovat pääasiassa käsitteet vapaaehtoistyö, vapaaehtoistoiminta ja vapaaehtoisuus. Erilaiset käsitteet kertovat, miten

moninaisesta toimintakentästä on kyse, kuin myös ajastaan ja kontekstistaan. (Kärkkäinen 2014, 8—9.) Tässä opinnäytetyössä käytämme vapaaehtoistyö- sekä vapaaehtoistoiminta- käsitteitä toistensa synonyymeina. Katsomme, että käsitteiden erottaminen toisistaan on tarpeetonta opinnäytetyössämme, niiden sävyeroista huolimatta. Vapaaehtoistyöntekijästä käytämme opinnäytetyössämme käsitettä vapaaehtoinen.

Vapaaehtoistyö ja auttaminen liittyvät ihmisen arvomaailmaan: mihin hän uskoo ja mitä pitää oikeana. Spontaania auttamista on paljon, mutta yleensä vapaaehtoistyö perustuu toisen ihmisen auttamiseen sekä etuoikeutena että velvollisuutena. (Eskola & Kurki 2001, 105.)

3.2 Vapaaehtoistoiminnan kansainvälinen ja kansallinen merkitys

Vapaaehtoistoimintaa tehdään maailmanlaajuisesti. Useimmat tutkimukset osoittavat vapaaehtoistyön universaalisuuden, sen vaikutuksen, massiivisen laajuuden ja maailmanlaajuisen leviämisen. Maailman jokaisessa yhteiskunnassa on olemassa vapaaehtoistyön etiikka, vaikkakin toiminta tapahtuu eri muodoissaan. Laaja-alainen tutkimus vuodesta 2001 lähtien on lisännyt vapaaehtoistyön ilmiön ymmärtämistä. (United Nations Volunteers 2011, xxii.)

Useat eri organisaatiot osallistuvat vapaaehtoistyön tukemiseen eri puolilla maailmaa. Euroopassa vapaaehtoistyön historia ja kontekstuaalinen tausta vaihtelevat suuresti maiden välillä. Osalla EU:n jäsenvaltioista on pitkät perinteet vapaaehtoistyöhön ja toiminta vapaaehtoistyön sektoreilla kehittynyttä, kun taas toisilla hyvinkin kehittymätöntä. Vapaaehtoistoimintaan vaikuttaa voimakkaasti maan historia, yhteisö, kulttuuri sekä politiikka. (GHK 2010, 21, 45.)

Yhdistyneet kansakunnat ja Euroopan neuvosto ovat olleet 1990-luvun lopulta lähtien erityisen aktiivisia vapaaehtoistyön tukemisessa ja edistämässä. Vapaaehtoistyön avulla pystytään edistämään muun muassa terveyttä, kestäväää kehitystä, sosiaalista osallisuutta sekä torjumaan sosiaalista syrjäytymistä ja syrjintää. Näin ollen vapaaehtoistyö edistää suurelta osin vuosituhannen kehitystavoitteiden saavuttamista. Erityisesti YK:n vapaaehtoishjelman rooli on keskeinen vapaaehtoistyön edistämässä kansainvälisellä tasolla. (GHK 2010, 21—22.)

Eri puolilla EU:ta ihmisten osallistuminen vapaaehtoistoimintaan on hyvin vaihtelevaa. Euroopan komission teettämässä tutkimuksessa arvioitiin noin 100 miljoonan eurooppalaisen sitoutuneen vapaaehtoistoimintaan vuonna 2010. (Euroopan komissio 2011, 2.) Euroopan yleissopimuksessa, kansainvälisen pitkän aikavälin vapaaehtoispalvelujen edistämässä korostetaan muun muassa nuorten vapaaehtoisten liikkuvuuden merkitystä (GHK 2010,

24). Vuonna 2006 EU:n jäsenvaltiot ovat sitoutuneet yhteistyöhön poistaakseen esteitä, jotka haittaavat välillisesti tai suoraan EU:n kansalaisten vapaaehtoistyöhön liittyvää liikkuamista (Euroopan komissio 2011, 3—4).

Kansainvälinen arvostus vapaaehtoistoimintaa kohtaan on kasvanut vuosien varrella. Vapaaehtoistoiminnassa mukana olo on aktiivista suomalaisten keskuudessa. (Pessi & Orava 2010, 7.) Vapaaehtoistoiminta lasketaan vain osittain tuotannollisen työn piiriin, vaikka se on yhteiskuntaa hyödyttävää työtä. Julkisissa keskusteluissa on tullut esille myös vapaaehtoistoiminnan merkitys sosiaalista pääomaa lisäävänä tekijänä. (Pääkkönen 2010, 65.) Vapaaehtoistoiminnan tuottama lisäarvo on merkittävä yhteiskunnallemme (Laasanen 2011, 9). Tulevaisuudessa julkisten palveluiden riittämättömyyden vuoksi vapaaehtoistoiminnan rooli korostuu. Toisaalta vapaaehtoistoiminta mahdollistaa julkisten palveluiden vähentämisen. (Nylund & Yeung 2005, 13—14.)

Vapaaehtoistoiminta tarjoaa yksilöille mielekästä tekemistä ja ehkäisee siten syrjäytymistä. Lisäksi vapaaehtoistoiminnan yhteiskunnallisesti merkittävänä tehtävänä on auttamistyössä käytettävien voimavarojen vahvistaminen täydentäen ja tukien sosiaali- ja terveyspalveluita. (Mykkänen-Hänninen 2007, 11—12, 22.)

Vapaaehtoisia voidaan pitää yhteiskuntaa koossa pitävänä voimana. Vapaaehtoistoimintaan osallistuminen vahvistaa osallisuutta ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta, lisää solidaarisuutta, vähentää ennakkoluuloja ja rasismia sekä kasvattaa ihmisten sietokykyä heikompi osaisia kohtaan. Lisäksi eri ikäisten toimiessa yhdessä ja tukien toisiaan vapaaehtoistoiminnan kautta pystytään parantamaan sukupolvien välistä ymmärtämystä. (Euroopan komissio 2011, 6.) Vapaaehtoistoiminnan kautta voi oppia kansalaistaitoja, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta. Käytännön tekeminen vapaaehtoistoiminnassa mahdollistaa myös monenlaisen tiedon ja erilaisten taitojen oppimisen. (Valtiovarainministeriö 2015, 50.)

3.3 Vapaaehtoistoiminnan kansantaloudellinen arvo ja merkitys

Vapaaehtoistyön kansantaloudellinen vaikutus ja arvo yhteiskunnassamme on hyvin merkittävä. Rahallinen arvo on mittava ja korostaa vapaaehtoistoiminnan merkitystä, joka on huomattavasti suurempi kuin arvo. Vapaaehtoistyöstä ei makseta rahallista palkkaa eikä korvausta, mutta toiminnan organisointi ja suunnittelu vaativat yleensä kustannuksia, jotta tuloksia syntyy. Rahallista arvoa on siten haasteellista laskea. Se edellyttää tarkkaa tietoa vapaaehtoisten ja heidän tekemänsä työn määrästä sekä toiminnan organisointiin käytetyistä kustannuksista. Arvoa ja merkitystä voidaan laskea suhteessa, jos julkinen sektori toteuttaisi saman toiminnan ja maksaisi siitä eri toimialoilla suoritettavan palkkakorvauksen. (Laasanen 2011, 10, 19—20.)

Vuonna 2011 tehdyssä tutkimuksessa (Laasanen) on tarkasteltu neljän järjestön, Mannerheimin Lastensuojeluliiton, Suomen 4H-Liiton, Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön, Suomen Punainen Ristin, vuoden 2009 tilannetta. Näiden järjestöjen yhteenlaskettu vapaaehtoistyön työmäärä tunteina kyseisenä vuonna oli runsaat 10,7 miljoonaa tuntia. Tutkimuksen perusteella keskimääräiseksi vapaaehtoistyön kansantaloudelliseksi arvoksi saatiin noin 132 miljoonaa euroa. Summa vastaisi esimerkiksi kunnan käyttötalousmenojen loppusummassa noin 20 000 asukkaan kuluerää. Tutkimus osoittaa, että vapaaehtoistyön arvo on yli kuusinkertainen siihen sijoitettuun summaan verrattuna. (Laasanen 2011, 19.)

Tutkimus (Laasanen 2011) tuo näkyväksi vapaaehtoistyön kansantaloudellisen vaikutuksen neljän järjestön osalta. Koska tulokset perustuvat järjestöjen vapaaehtoistyöhön suunniteltavaan rahalliseen panostukseen ja tehtyyn työmäärään, ovat ne myös verrattavissa ja yleistettävissä muiden järjestöjen tekemään vastaavaan toimintaan. Vastaavilla tiedoilla voitaisiin laskea minkä tahansa muun järjestön vapaaehtoistyön tuottama kansantaloudellinen vaikutus. (Laasanen 2011, 20.)

Vapaaehtoistyön rahallisesta arvosta ja yhteiskunnallisesta merkityksestä ollaan hyvin kiinnostuneita, koska julkisten palvelujen rahoittamisessa on haasteita. Vapaaehtoistyön arvon laskemiseen luo haasteita erityisesti toiminnan systemaattisen tilastoinnin ja seurannan puute, joka ei välttämättä kuulu vapaaehtoistyön luonteeseen. Isoimmilta järjestöiltä saattaa uupua yhtenäinen kattava talousarvio tai -suunnitelma sekä tilinpäätös, koska toiminta tapahtuu omina talousyksikköinä piiri-, paikallis- ja keskusjärjestöissä. (Laasanen 2011, 20.)

Nylundin ja Yeungin (2005, 13) mukaan vapaaehtoistoiminnassa kohtaavat yksilöiden yhteistoiminta, auttamisen ja antamisen arvot sekä osallisuus. Nylund ym. (2005, 13–14) jatkaa, että vapaaehtoistoiminta tarjoaa merkityksen ja merkityksellisyyden lisäksi antamisen ja saamisen kokemuksia yksilöille ja yhteisöille. Vapaaehtois- ja kansalaistoiminta on puhututtanut eri tahoja jo kauan. Keskusteluja on käyty ammattilaisten ja vapaaehtoisten työnjakoon liittyvistä kysymyksistä. Poliitikkoja ja päättäjiä kiinnostaa nähdä vapaaehtoistoiminta voimavarakeskeisesti. Kansalaistoiminnan myötä julkisten palveluiden väheneminen on mahdollistettu. Tulevaisuuden sosiaali- ja hoivapalvelujen riittämättömyyteen on havahduttu ja vapaaehtoistoiminnan tarpeen odotetaan kasvavan.

Suomalaisessa järjestötoiminnassa on vierastettu hyötyajattelun korostumista viimeisten vuosien aikana, sillä tämän ei ole katsottu olevan sopivaa ihanteelliselle kansalaistoiminnalle. Asenteiden ja arvojen muuttuessa niitä ei voi kuitenkaan sivuuttaa. Kansalaistoiminnan kautta syntyneitä hyötyjä kannattaa nostaa esille, vaikkakin toimintaan oltaisiinkin

tultu itsekkäiden syiden perusteella. Yksilöllisiä etuja ovat esimerkiksi terveyden parantaminen, virkistyminen, vuorovaikutuksen lisääntyminen sekä taitojen monipuolistuminen. Yhteisöllisiin etuihin kuuluvat sosiaalisen pääoman lisääntyminen sekä yhteisöllisyyden vahvistuminen, joiden positiivinen vaikutus ulottuu koko yhteiskuntaan. (Harju 2010, 191—192.)

3.4 Vapaaehtoistoiminnan paikantuminen

Yhteiskuntaelämän sektorijaottelu ei ole täysin yhdenmukaista ja selkeää. Näkemykset jaottelusta ovat monenlaisia. Tavallisesti yhteiskuntaelämä jaetaan ensimmäiseen (yksityinen), toiseen (julkinen) ja kolmanteen (järjestöt, yhdistykset, säätiöt) sektoriin. Jokaisen sektorin toiminta perustuu omaan erityiseen logiikkaansa edustaen varsin itsenäisiä sosiaalisen todellisuuden osa-alueita. Yhteiskuntaelämän alueiden järjestäytyneisyys sekä pysyvä institutionaalinen rakenne viittaavat tavallisesti sektoreihin. (Konttinen 2018.) Vapaaehtoistoimintaa tapahtuu kaikilla sektoreilla, vaikka se hyvin vahvasti paikannetaan kolmannella sektorilla tapahtuvaksi toiminnaksi (Kärkkäinen 2014, 8—9).

Kolmas sektori on käsitteenä hyvin laaja pitäen sisällään hyvin erilaisia toimijoita (Valliluoto 2014, 16). Kolmannella sektorilla viitataan tavallisesti kansalaisyhteiskunnan säätiöihin ja järjestöihin (Konttinen 2018). Kolmannen sektorin toiminta mielletään yleensä voittoa tavoittelemattomaksi järjestötoiminnaksi ja erotetaan sitä kautta julkisen sekä yksityisen sektorin toiminnasta. Kolmannen sektorin organisaatiot voivat kuitenkin organisoida vapaaehtoistoimintaa, palvella jäsenistön tarpeita kuin myös toimia palveluntuottajina. Siten katsotaan, että kolmas sektori toimii julkisen ja yksityisen sektorin välissä. (Valliluoto 2014, 16.)

Vapaaehtoistoiminta paikallistuu vahvasti niin sanottuun kolmanteen sektoriin, vaikka sitä tapahtuu kaikilla sektorialueilla, niin kuin opinnäytetyömmekin osoittaa. Hallituksen ehdottamassa maakunta- ja soteuudistuksessa sosiaali- ja terveystalouden järjestämisvastuu siirtyisi maakunnille. Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen jää samalla pääosin kuntien tehtäväksi. Tällöin maakunnilla on myös merkittävä rooli järjestötyön mahdollistajana. Tuija Braxin tekemän selvityksen mukaan uudistus edellyttää siten maakuntien, kuntien ja järjestöjen väliltä toimivia yhteistyökäytäntöjä. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2018.)

3.5 Aktiivisuus vapaaehtoistoiminnassa

Vapaaehtoistoimintaan osallistumisen laajuuden mittaamiseen ei ole yhtä tiettyä sovitua tapaa (United Nations Volunteers 2011, xxii). Tutkimukset kertovat osallistumisen vapaaehtoistoimintaan olevan Suomessa hyvin yleistä. Vapaaehtoistoimintaan osallistuminen

tapahtuu useimmiten järjestön jäsenyyden kautta. Tutkimukset kertovat 75—80 prosentin suomalaisista kuuluvan johonkin järjestöön jossain vaiheessa elämäänsä. Järjestöön kuuluminen ei tosin tarkoita, että he olisivat olleet mukana vapaaehtoistoiminnassa, koska sisällöltään järjestöjen toiminnassa on muutakin toimintaa. (Valliluoto 2014, 20.)

Vaikka Suomea on toisinaan pidetty vapaaehtoistoiminnan kehitysmaana, eurooppalaisella tasolla aktiivisuutemme ja osallisuutemme ovat useita maita korkeammalla. Kirkon piirissä tehtävä vapaaehtoistyö on kärkeä Euroopassa. Tilastojen valossa altruismin rooli korostuu Suomessa erityisesti. Tulevaisuuden teemoihin kuuluvat nuorten osallisuus sekä ikäihmisten rooli vapaaehtoistoiminnassa. Eurooppa ikäännyy, ja Suomi on yksi nopeimmin ikäännyvistä maista. Olennaista jatkossa on, kuinka saada ihmiset sitoutumaan vapaaehtoistoimintaan. (Nylund & Yeung 2005, 14, 20, 31.)

Vapaaehtoistyön toimintakenttä on kokonaisuudessaan hyvin laaja. Vapaaehtoistoiminta kuuluu kiinteästi muun muassa urheiluseurojen, kulttuuri-, harrastus ja ympäristöjärjestöjen toimintaan. Määrällisesti kiinnostus Suomessa vapaaehtoistyöhön kohdistuu erityisesti sosiaalialalle ja urheilutoimintaan. (Mykkänen-Hänninen 2007, 9.) Internetissä tapahtuva vapaaehtoistyö on lisännyt suuresti vapaaehtoistoimintaan osallistumisen vapautta ja joustavuutta. Verkossa tapahtuva vapaaehtoistyö ei sido toimintaa tiettyyn paikkaan ja aikaan. Tiedon jakaminen verkon välityksellä on myös sujuvaa ja tavoittaa ihmisiä laaja-alaisesti sekä auttaa heitä järjestäytymään eri vapaaehtoistyön kiinnostuksen aiheiden mukaisesti. (United Nations Volunteers 2011, xxii.)

Suomesta voi lähteä vapaaehtoistyöhön myös ulkomaille. Kansainvälinen vapaaehtoistyö ry:n (KTV) kautta voi toimia vapaaehtoisena erilaisissa projekteissa esimerkiksi Euroopassa, Afrikassa, Aasiassa, Yhdysvalloissa ja Latinalaisessa Amerikassa (Kansainvälinen vapaaehtoistyö ry 2018). Nuorten osallistuminen vapaaehtoistoimintaan on aikaisempaa aktiivisempaa, mutta ainoastaan 8 prosenttia toimii vapaaehtoisena ulkomailta. EU onkin ehdottanut nuorten kansainväliseen vapaaehtoistyöhön osallistumisen tukemista laajennettavaksi. EU:n uudessa nuorisostrategiassa on tarkoitus muun muassa edistää vapaaehtoisuuteen ja solidaarisuuteen liittyvää liikkuvuutta sekä nuorisotyöohjelman avulla lisätä epävirallisen, kuten esimerkiksi vapaaehtoistyön kautta saadun kokemuksen tunnustamista. (Euroopan komissio 2018, 3, 6—7.)

4 TOIMEKSIANTAJAESITTELYT

4.1 Jyränkölän Setlementti ry

Jyränkölän Setlementti on perustettu vuonna 1944. Se on osana Suomen Setlementtiliittoa, Arvo-liittoa sekä Kansainvälistä Setlementtiliittoa (The International Federation of settlements and Neighbourhood Centers, IFS). Jyränkölän toimintamuotoja ovat koulutus, palveluasuminen, maahanmuuttaja- ja vapaaehtoistyö, työllistäminen, ravintolapalvelut sekä erilaiset kehittämissuunnitelmat. Jyränkölän arvoina ovat ihminen, ideat ja ilo. Yhteiskunnallisena yrityksenä Jyränkölä käyttää saamansa tuoton yhteiskunnallisen hyvän tuottamiseen. Tuotto käytetään muun muassa vapaaehtoistoiminnan kehittämiseen. (Jyränkölän Setlementti ry 2017a.) Setlementtiliittoon kuuluvat järjestöt ovat voittoa tavoittelemattomia ja toiminta on sekä uskonnollisesti että poliittisesti sitoutumatonta (Suomen Setlementtiliitto 2018).

Jyränkölän Setlementissä toimii tällä hetkellä yli 120 vapaaehtoista, jotka ovat mukana monenkirjavassa vapaaehtoistoiminnassa (liite 1) yli 16 000 tuntia vuodessa (Jyränkölän Setlementti ry 2017a). Jyränkölän Setlementin mukaan vapaaehtoistoiminnan on mahdollista edistää yhteisön turvallisuutta ja hyvinvointia, lisätä suvaitsevaisuutta, kansalaisaktiivisuutta sekä välittämistä omasta elinympäristöstä. Näin ollen vapaaehtoistoiminnassa tapahtuva tasavertainen kohtaaminen tekee mahdolliseksi ihmisen elämänlaadun paranemisen. Toiminnan perustana ovat ihmisarvon kunnioittaminen, yhteisöllisyys ja osallisuus. Jyränkölä tarjoaa vapaaehtoistyöhön peruskoulutuksen sekä henkilökohtaisen perehdytyksen. (Jyränkölän Setlementti ry 2017b.) Vapaaehtoistoimintaa rahoittavat Jyränkölän Setlementin lisäksi myös STEA, Heinolan kaupunki sekä Heinolan seurakunta (Naakka 2018).

4.2 Heinolan seurakunta

Heinolan seurakuntaan kuuluu noin 15 000 jäsentä. Sen hallinnollinen historia on ollut monivaiheinen vuosisatojen ajan. (Heinolan seurakunta 2018a.) Heinolan kaupunkiseurakunta ja maaseurakunta perustivat Heinolan seurakuntayhtymän vuonna 1997, mikä merkitsi kummankin seurakunnan hengellisten toimintojen erillisyyttä, mutta tukitoiminnot olivat yhteisiä. Heinolan seurakunta on perustettu vuonna 2007. (Soppi 2018.)

Kirkossa vapaaehtoistoiminnalla on vuosikymmenten perinteet ja historia takana. Tuhansia ihmisiä osallistuu viikoittain kirkon vapaaehtoistoimintaan. Kirkon vapaaehtoistoiminnan merkitystä ja arvoa korostavat entisestään taloudellinen tilanne ja resurssien supistuminen. Kirkossa vapaaehtoistoiminta määritellään toiminnaksi, johon osallistutaan vapaa-

ja omaehtoisesti, vapaa-ajalla, ilman rahallista korvausta sekä jokaisen omien kykyjen mukaan. Se perustuu vuorovaikutussuhteeseen, joka on tasavertainen. Vapaaehtoistoiminta koostuu organisoiduista vapaaehtoistehtävistä, esimerkiksi lähimmäispalvelu, luottamushenkilötoiminnasta kuten esimerkiksi hallinnolliset tehtävät sekä seurakuntalaisten omaehtoisesta toiminnasta. (Grönlund, Harju, Kalmanlehto, Lunden, Nummela, Raitanen & Setälä 2015, 4—6.)

Heinolan seurakunnassa toimii 209 rekisteröityä vapaaehtoista. Käytännössä vapaaehtoisia on kuitenkin enemmän, sillä tämän lisäksi heitä toimii myös kertaluontoisissa tehtävissä. (Soppi 2018.) Vapaaehtoistoiminnassa mukana olevien ansiosta seurakunnan toiminta on sisällöltään kattavaa ja monimuotoista. Vapaaehtoistoiminta mahdollistaa toimimisen itselleen merkityksellisten asioiden parissa sekä niiden hyväksi ja uusien ihmisten kohtaamisen. Seurakunnan vapaaehtoisena voi olla mukana hyvin erilaisissa toiminnoissa (liite 1). Vapaaehtoinen voi itse määritellä omaan elämäntilanteeseen sopivaksi, kuinka usein ja säännöllisesti tekee vapaaehtoistyötä. (Heinolan seurakunta 2018b.)

4.3 Suomen Punaisen Ristin Heinolan osasto

Punainen Risti ja Punainen puolikuu ovat kansainvälisiä yhdistyksiä. Suomen Punainen Risti on yksi 190 jäsenyhdistyksestä osana kansainvälistä verkostoa. Punainen Risti auttaa sekä kotimaassa että ulkomailla eniten apua tarvitsevia. (Punainen Risti 2018a.) Punaisen Ristin ja Punaisen puolikuun toiminnan periaatteita ovat tasapuolisuus, inhimillisuus, vapaaehtoisuus, puolueettomuus, riippumattomuus, ykseys ja yleismaailmallisuus (Punainen Risti 2018b).

Suomen Punaisessa Ristissä toimii 40 000 vapaaehtoista. Vapaaehtoistoimintaa sekä auttamistyötä koordinoi keskus toimisto. Suomen Punainen Risti jakaantuu alueellisiin piireihin sekä paikallisiin osastoihin. (Punainen Risti 2018a.) Heinolan osasto kuuluu Hämeen piiriin (RedNet 2018). Heinolan osastossa toimii aktiivisesti noin 30 vapaaehtoista. Vapaaehtoistyön toimintamahdollisuudet ovat moninaiset (liite 1). Osaston rahoitus koostuu muun muassa Puoti-myymän kirpputorimyynnistä, pienestä osasta jäsenmaksua sekä lahjoitusvaroista. Lisäksi toimintaa tukee Heinolan kaupunki. (Saarenpää 2018.)

Suomen Punainen Risti on yhteysjärjestönä ja koordinoi yleisen pelastuspalvelutoiminnan osalta Vapepa:n eli Vapaaehtoisen pelastuspalvelun toimintaa. Vapepa on perustettu vuonna 1964. Se koostuu 52 järjestön verkostosta, joissa on 1500 hälytysryhmää ympäri Suomen. Vapaaehtoisia on toiminnassa mukana noin 18000. Vapepa:n tehtävänä on tukea viranomaisia onnettomuuksissa ja erilaisissa kriisitilanteissa, kuten esimerkiksi kadonneen ihmisen etsinnässä. Vapaaehtoistoiminta voi olla myös avustamista evakuoinnissa,

liikenteen ohjausta tai henkisen tuen antamista. Auttaminen voi tapahtua niin maalla, ilmassa kuin vesialueilla. Vapepa:n toiminta on käytännönläheistä ihmisten auttamista häädän hetkellä, joten toimintaan mukaan voi tulla kuka tahansa. Kaikille vapaaehtoisille järjestetään koulutus Vapepa:n jäsenjärjestöjen toimesta sekä toimintaan tarvittava varustus. Vapepa:n toimintaa rahoittavat STEA, Punaisen ristin katastrofirahasto ja Reijo Rau-tuoman säätiö. (Vapaaehtoinen pelastuspalvelu 2018.) Vapaaehtoisen pelastuspalvelun Heinolan paikallistoimikunnassa mukana olevia kuntia Heinolan lisäksi ovat Hartola sekä Sysmä. Heinolan paikallistoimikuntaan kuuluu yli 20 hälytysryhmää, joissa toimii noin 120 vapaaehtoista. (Seppälä 2018.)

4.4 Mannerheimin Lastensuojeluliiton Heinolan paikallisosasto

Mannerheimin Lastensuojeluliitto eli MLL on valtakunnallisesti vaikuttava avoin kansalaisjärjestö, jonka päätehtävänä on lapsiperheiden, lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen. Mannerheimin Lastensuojeluliiton toiminta on uskonnollisesti ja poliittisesti sitoutumatonta. (Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2016.)

Mannerheimin Lastensuojeluliiton yhteisö koostuu keskusjärjestöstä, 10 piirijärjestöstä sekä 548 paikallisyhdistyksestä. Jäseniä vuonna 2017 paikallisyhdistyksissä oli 86 183. Alueelliset paikallisyhdistykset toimivat Mannerheimin Lastensuojeluliiton toimintaperiaatteiden, arvojen sekä liittokokouksessa määriteltyjen toimintaperiaatteiden mukaisesti. Jokainen jäsenyhdistys valitsee tavat, joilla he edistävät lasten, nuorten sekä lapsiperheiden hyvinvointia. Lisäksi toimintaa ohjaavat yhdessä sovitut keskusjärjestön hyväksymät säännöt. (Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2018b.)

Mannerheimin Lastensuojeluliiton päärahoittajana on STEA. Rahoitusta tulee myös muun muassa muista avustuksista, jäsenmaksuista, Lasten Päivän Säätiöltä ja korvauksista sekä maksutuotoista. (Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2018c.)

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Heinolan paikallisyhdistys on perustettu vuonna 1935 ja jäsenyhdistyksistä se on yksi vanhimmista. Heinolan paikallisyhdistyksen toiminta on nykyään suurimmalta osin vapaaehtoistoimintaa. (Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2016.) MLL:n jäsenyys mahdollistaa hyvän ja turvallisen arjen rakentamisen lapsille ja perheille (Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2018a).

Heinolan paikallisyhdistyksen hallituksessa toimii seitsemän jäsentä. Hallitusten jäsenten lisäksi erilaisissa toiminnoissa (liite 1) on mukana noin kuusi vapaaehtoista. MLL:n jäsenmaksuista osa tulee paikallisyhdistykselle. Lisäksi yhdistyksen toiminnan rahoitus koostuu muun muassa lahjoituksista ja keräyksistä, kuten esimerkiksi Hyvä Joulumieli -keräys

vähävaraisille perheille jouluksi. Heinolan kaupunki tukee tukioppilaskoulutuksen osalta Heinolan MLL:n paikallisyhdistyksen toimintaa. (Laatunen 2018.)

4.5 Heinolan kaupunki

Heinolan kaupungin sosiaali- ja terveystoimi organisoii ja rahoittaa liikuntaystävätoimintaa. Toiminnassa on mukana 20 vapaaehtoista. (Nokelainen 2018b.) Vapaaehtoisena toimivan liikuntaystävän tehtävänä on kannustaa, rohkaista ja innostaa ikääntyneitä liikkumaan niin sisällä kuin ulkona. Hänen tehtävänä on kertoa ja tehdä näkyväksi liikunnan vaikutusta ja hyötyä asiakkaan arjessa. Liikunnan ohessa korostetaan lisäksi ruokavalion ja ateriaritmin merkitystä osana ikääntyneen hyvinvointia. (Nokelainen 2018a.)

Liikuntaystävä on tukena ulkoiltaessa yhdessä ikääntyneen kanssa. Kaikkien asiakkaiden kanssa pyritään suosimaan erityisesti kävelyä tai ainakin sisällä tuolilta ylösnousuja. Liikuntaystävätoiminnan tavoitteena on saada asiakas liikkumaan omien voimavarojensa mukaan itsenäisesti. Liikkumisen ohella asiakasta voidaan tarvittaessa auttaa pienissä askareissa. Liikuntaystävä mahdollistaa asiakkaalle sosiaalisen kontaktin ja siten toiminnan kautta pystytään myös ehkäisemään yksinäisyyttä. (Nokelainen 2018a.)

Liikuntaystävätoiminnan kohteena olevat asiakkaat ovat pääsääntöisesti kotona asuvia ikäihmisiä, jotka eivät ole vielä minkään tuen piirissä. Tukemalla liikkumista ja arkiaktiivisuutta mahdollistetaan ikääntyneen asuminen kotona pidempään ja pystytään pitkittämään esimerkiksi kotihoidon piiriin joutumista. (Nokelainen 2018a.)

5 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS

5.1 Kyselylomake aineistokeruumenetelmänä

Opinnäytetyömme oli tutkimuksellinen ja käytimme siinä määrällistä aineistonkeruumenetelmää. Opinnäytetyötä tehdessämme meidän oli merkityksellistä muistaa ja ymmärtää tutkimuksellisen opinnäytetyön ja akateemisen tutkimuksen ero. Opinnäytetyö ei ole tieteellinen tutkimus, eikä siten edellytä määrällisen tutkimuksen ja tieteenalan sääntöjen ja vaatimusten tiukkaa noudattamista (Salonen 2013, 9). Opinnäytetyössämme merkityksellistä oli tavoitteen ja tarkoituksen riittävä rajaaminen.

Määrällinen aineistonkeruumenetelmä perustuu mittaamiseen, joka mahdollistaa luotettavan, perustellun ja yleistettävän tiedon tuottamisen (Kananen 2008, 10). Valitsemamme aineistonkeruumenetelmän kautta meillä oli mahdollisuus saada vastaus tutkimusongelmaan ja sitä kautta päästä tavoitteeseen. Määrällinen aineistonkeruumenetelmä pystyi tuottamaan meille numeerisia tuloksia aiheesta (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006). Täten pystyimme teemoittelemaan esille nousseita asioita. Määrällinen tutkimus vaatii riittävän määrän vastaajia (Vilka 2007, 17). Kaikki opinnäytetyömme yhteistyötahot olivat valmiita jakamaan kyselyä vapaaehtoisilleen, mikä mahdollisti riittävän laajan vastaajamäärän kyselyymme.

Aineistonkeruumenetelmänä opinnäytetyössämme oli kyselylomake (liite 3), joka toimitettiin toimeksiantajien välityksellä paperisena versiona Heinolassa toimiville vapaaehtoisille. Vallin (2015) mukaan perinteisiä kyselylomakkeita paperiversioiksi tulostettuina käytetään paljon tutkimustarkoituksessa, mutta sähköiset kyselyt ovat tulleet rinnalle eri muodoissaan. Viimeisten vuosikymmenien aikana vastausprosentit postikyselyissä ovat olleet laskusuunnassa, verkkokyselyissä sitä vastoin nousussa. Tutkimuskäytön lisäksi etenkin kaupallisiin tarkoituksiin tehdyt sähköiset kyselyt ovat saaneet suosiota entisestään. (Valli 2015, 47.) Meillä oli mahdollisuus saada paperisella kyselylomakkeella parempi vastausprosentti kyselyyn, koska ei ollut mahdollisuutta varmistaa, että kaikilla kyselyyn osallistujilla olisi yhtäläiset mahdollisuudet vastata sähköiseen kyselyyn (Vilka 2007, 64). Paperinen kyselylomake asetti osaltaan omat haasteensa aineiston siirtämisessä sähköiseen muotoon analysointia varten.

Kyselylomake sisälsi pääasiassa suljettuja eli strukturoituja kysymyksiä, koska tarkoituksenamme oli saada tietoa tietystä aiheesta. Ajatuksenamme oli antaa kuitenkin mahdollisuus myös vapaasanan käyttöön, jolloin voidaan puhua niin sanotusta puolistrukturoidusta kyselystä. Kyselylomake sisälsi kaksi avointa kysymystä. Heikkilän (2014, 48) mukaan avointen kysymysten vastausten perusteella voidaan tuoda uusia näkökulmia

asioihin tai saada jopa varteenotettavia parannusehdotuksia. Heikkilä (2014, 48) jatkaa, että vastaukset saattavat osoittautua hyvinkin hauskoiksi ja persoonallisiksi.

Kyselylomakkeen rakentamiseen varasimme riittävästi aikaa. Siinä piti huomioida monia asioita, kuten esimerkiksi laajuus, ulkoasu, kokonaisrakenne, loogisuus sekä vastaajan luottamuksen herättäminen (KvantiMOTV 2010). Kysymysten asettelu tuli pohtia tarkoin, jotta ne vastaisivat asettamaamme opinnäytetyön tavoitteeseen ja saisimme tuotettua riittävästi tietoa toimeksiantajillemme. Ennen kyselyiden jakoa toimeksiantajat antoivat vielä muokausehdotuksia, jonka perusteella viimeistelimme lomakkeen. Toimeksiantajilta saamamme palautteen perusteella lomakkeen ulkoasu oli selkeä ja pituudeltaan kohtuullinen. Nämä asiat vaikuttavat muun muassa siihen, millaisen ensivaikutelman vastaaja kyselystä saa sekä lisäävät osaltaan halukkuutta vastata kyselyyn. Luottamusta herättää vastaajan riittävä informoiminen opinnäytetyöstämme sekä anonymiteetin säilyttämisen huomioiminen. (KvantiMOTV 2010.)

Opinnäytetyömme objektiivisuutta edesauttoi se, että emme tavanneet kyselyyn osallistujia. Myös analysointivaiheessa meidän oli tärkeää, objektiivisuuden näkökulmasta, aktiivisesti tiedostaa omat asenteemme, arvomme ja uskomuksemme, etteivät ne vaikuttaisi loppuraporttiin. Määrällisen tutkimuksen tapaan esitämme olennaiset tulokset raportissa niin numeerisesti, graafisesti kuin sanallisesti. (Vilka 2007, 134.) Tutkimuksellisessa opin-näytetyössä olimme opiskelijoina keskeisiä toimijoita. Kohdeorganisaatiot sekä erityisesti kyselyyn vastanneet henkilöt mahdollistivat tiedonhankinnan ja tutkimusongelman käsittelyn.

5.2 Kyselyn teemat

Rakensimme kyselylomakkeen rungon opinnäytetyön tavoitteen ja tarkoituksen pohjalta. Kysymysväittämät rakentuivat opinnäytetyön teoriaan peilaten sekä jo olemassa olevia vapaaehtoisille suunnattuja internet-kyselyitä hyödyntäen. Kyselyn keskeisiksi teemoiksi valikoitui motivaatio, sitoutuminen, organisaation toiminta ja vaikuttaminen. Valitsemamme teemat vaikuttivat myös osaltaan kysymysväittämien rakentumiseen.

Motivaatioita kuvaavissa väittämässä (Kysymyksen 7 kohdat 1, 3—8, 12) kysyttiin uusien asioiden oppimista, olemassa olevien taitojen ylläpitämisestä, elämän sisällöstä, ystävistä ja arjessa jaksamisesta. Lisäksi kysyttiin, antaako vapaaehtoistoimintaan osallistuminen syyn lähteä kotoa, liikkuko vapaaehtoinen toiminnan myötä enemmän sekä ovatko ai-neelliset edut ja palkkiot merkityksellisiä.

Kyselylomakkeessa sitoutumista kuvaavat väittämät (Kysymyksen 7 kohdat 14—15) kertovat sitoutumisesta vapaaehtoistoimintaan ja halusta toimia organisaatiossa jatkossakin.

Organisaation toimintaan ja vaikuttamiseen liittyvissä väittämissä (Kysymyksen 7 kohdat 2, 9—11, 13, 16) kysyttiin vaikuttamisesta toiminnan sisältöön, virkistystoiminnan merkityksellisyydestä, organisaatiolta saadusta tuesta ja perehdytyksestä. Lisäksi kysyttiin, vastaako vapaaehtoistoimintaan osallistuminen odotuksia sekä saako vapaaehtoinen kiitosta toiminnastaan.

Motivaatio

Motivaation käsite on ilmeinen puhuttaessa vapaaehtoistyöstä ja siihen liittyvästä johtamisesta. Vapaaehtoistyön johtamisen voisi kiteyttää yksinkertaisesti vapaaehtoisten motivoinniksi. Uudempien tutkimusten mukaan ihmiset motivoituvat pikemminkin yhteisen hyödyn kuin oman hyödyn tavoittelemiseen. Johtamisessakin on enemmän ytimessä "me" kuin "minä". (Kuuluvainen 2015, 45.)

Nykyaikaisessa johtamisessa korostuu se, että paremmat työntekijät ja vahva motivaatio työyhteisöön saadaan sisäistä motivaatiota korostamalla. Kun toimitaan sisäisen motivaation välityksellä, ollaan energisiä ja innostuneita, ja aikaansaannokset nähdään jo sinänsä motivoivina ja palkitsevina. Into ja energia kumpuavat luonnostaan, eikä ihmistä tarvitse pakottaa tekemään asioita. Tutkija Frank Martelan (2014) mukaan hyvään ja onnelliseen elämään kuuluvat vapaus, virtaus ja vastuu. Vapaudessa mahdollistuu itseohjautuvuus, virtauksessa kuvastuu ihmisen luovuus, ja vastuuseen liittyy ihmisen kuuluminen yhteisöön kunnioitettuna jäsenenä. (Kuuluvainen 2015, 45.)

On olemassa sisäistä ja ulkoista motivaatiota. Sisäinen motivaatio liitetään vahvasti arvoihin ja omaan, henkilökohtaiseen kasvuun. Ulkoinen motivaatio syntyy palkkioiden ja ulkoisten kannustimien haluamisesta. Tutkimusten mukaan yksi tärkeimmistä asioista, joka motivoi tekemään vapaaehtoistyötä, on auttamisenhalu. Kaikki vapaaehtoistyö ei lukeudu kuitenkaan luonteeltaan auttamiseen, ja jos käsitettä puretaan, voi myös vähemmän jaloja motiiveja tulla esille sen sisältä. (Kuuluvainen 2015, 45—46.)

Sosiaali- ja terveysalan järjestöistä on tehty eniten motivaatiotutkimuksia Suomessa. Tällöin auttamisenhalu korostuu tutkimuksissa ja esimerkiksi piiloon ovat jääneet yhteiskunnallisen vaikuttamisen teemoja. Auttamisenhalun lisäksi uusien asioiden oppiminen, oma elämäntapa, kansalaisvelvollisuuden kokeminen, sosiaaliset suhteet, yhteisöllisyys, samanhenkiset ihmiset ja merkitykselliset tavoitteet nousevat motiiveina esille tutkimuksista. (Kuuluvainen 2015, 46.)

Tutkimukset kertovat vapaaehtoistoiminnassa mukana olon tärkeimmiksi motiiveiksi positiivisen palautteen, toiminnan mielekkyyden ja sosiaalisten suhteiden. Vapaaehtoistoiminnan mielekkyyteen vaikuttaa oman roolin selkeys vapaaehtoistoiminnassa, päätäntävalta

omasta toiminnasta, kiitoksen kuuleminen palautteena ja hyväksytyksi ja huomioiduksi tulo. Mikäli mahdollisuuksia toimia vapaaehtoisena rajataan tarkkaan sekä päätetään etukäteen, vaikuttaa tämä vapaaehtoisen motiiviin alentaen sitä. Vapaaehtoisen motiivina puolestaan lisää aito kohtaaminen ja kuuleminen, jossa vapaaehtoisen ideoista, mielenkiinnon kohteista ja jaksamisesta ollaan aidosti kiinnostuneita. Kiitoksen ja arvostuksen saaminen omasta toiminnasta lisää myös motiivina olla vapaaehtoistoiminnassa mukana. (Utrinen 2011, 31.)

Sitoutuminen vapaaehtoistoimintaan

Lehmusvuoren (2016, 13, 41) mukaan aiempien tutkimusten perusteella sitoutumista vapaaehtoistyössä on määriteltä useimmiten vapaaehtoistyöhön käytettynä aikana tai toiminnan kestonä. Vapaaehtoistoimintaan sitoutumisesta on lähes olemattomasti suomalaista empiiristä tutkimustietoa. Tutkimusten mukaan mitä kauemmin aikaa vapaaehtoistyö vaatii, sitä vaikeampaa siihen on sitoutua. Lisäksi toiminnan mielekkyydellä on äärimmäisen tärkeä merkitys vapaaehtoistyöhön sitoutumiseen; on tärkeää löytää itselleen sopiva vapaaehtoistoiminnan muoto.

Tutkimusten mukaan henkilön vahva sosiaalinen asema ja arvostaminen ovat sidoksissa lisääntyneeseen motivaatioon ja sitoutumiseen. Liikaa ei voi korostaa hyvän ilmapiirin merkitystä. Motivaatio saattaa vaihdella myös ajan ja elämäntilanteen puitteissa: samanhenkistä seuraa kaivataan joskus, toisinaan uusia haasteita. (Karreinen 2010, 40—41.) Sitoutumisella vapaaehtoistyössä tarkoitetaan sitä, että vapaaehtoinen haluaa toimia ja pysyä mukana toiminnassa, kantaa vastuuta, on motivoitunut ja osallistuu. Ennen vanhaan vapaaehtoiset sitoutuivat pidemmäksi aikaa toimintaan kuin nykyään ja tämä herättää keskustelua järjestökentällä. Kansalaisyhdistyksissä vapaaehtoisten sitoutuminen koskettaa yleensä koko toimintakenttää. Pitkään mukana olleilla on hiljaista tietoa, joka toiminnan jatkuvuuden näkökulmasta on välttämätöntä. Mikäli palkattuja työntekijöitä ei ole, yhdistyksen toiminta on vaakalaudalla, jos sitoutuminen on puutteellista. (Kuuluvainen 2015, 49.)

Ammattimaisesti johdetuissa järjestöissä sitoutumisessa ei ole kysymys elämästä ja kuolemasta, sillä palkatut työntekijät turvaavat jatkuvuuden. Roolit toiminnassa ovat usein hyvin erilaisia. Ammattimaisesti johdetussa vapaaehtoistoiminnassa on toki rooleja, joissa sitoutumista toivotaan. Sitoutuminen voi olla tarpeellista tilanteessa, jossa vapaaehtoistyön toimenkuva sitä edellyttää. Esimerkiksi tukihenkilötoiminnassa toivotaan sitoutumista kestävien ihmissuhteiden luomiseksi. Yleensä ammattimaisesti johdetuilla vapaaehtoistyöjärjestöillä on resursseja enemmän kouluttamiseen, jonka vuoksi toiminnassa vähitellen

syntyvä osaaminen ja hiljainen tieto eivät ole niin keskeisessä asemassa. (Kuuluvainen 2015, 49.)

Kuuluvaisen (2015) mukaan organisaatiojohtamisessa ihmisten katsotaan sitoutuvan työhönsä, kun arvot ja tavoitteet ovat yhdenmukaisia. Keskustelun ja osallistumisen avoimuus, välittäminen, turvallisuuden tunne sekä osaamisen kehittämismahdollisuuksien toteutuminen lukeutuvat myös sitoutumiseen liittyviin tekijöihin. Osallisuuden tunteen merkitys sekä ympärillä oleva yhteisö toimivat myös voimakkaasti sitouttavasti. Joitakin vapaaehtoistyön tehtäviä järjestetään niin, ettei pitkäaikaista sitoutumista välttämättä tarvita. Kokonaiskuvan hallussa pitävän johtajan ammattitaitoon kuuluu löytää mielekkäät ja kiinnostavat tehtävät vapaaehtoisille. (Kuuluvainen 2015, 50—51.)

Organisaation toiminta ja vaikuttaminen

Vapaaehtoisten jaksamista vapaaehtoistyössä tukee asianmukainen ohjaus ja tuki sekä arvostus vapaaehtoistyötä kohtaan. Jotta osallisuutta voidaan tukea ja yhteisöllisyyttä vahvistaa, tarvitaan yhteiskunnalta arvostusta ja organisaatioilta vastuualueiden ja tehtävien jakoon liittyen vastuullista toimintaa. (Mykkänen-Hänninen 2007, 53.) Vapaaehtoisille tarkoitetussa viestinnässä tulisi tuoda esiin vapaaehtoistoiminnan vaikuttavuutta, koska tämä on vapaaehtoisten motivoinnin ja vapaaehtoistyön inspiroinnin kannalta merkittävää. Menestyksekkäs, hyvä ja innostava vapaaehtoistyö syntyy sellaisen organisaatiokulttuurin välityksellä, joka on toimintaa mahdollistava ja positiivinen. Vapaaehtoistoimintaan sitoutumista ja innostumista lisää kannustava ja positiivinen ilmapiiri, jossa vapaaehtoiset voivat tuntea olevansa tarpeellisia. (Kuuluvainen 2015, 78.)

Yksi yleisenä pidetty vapaaehtoistyön johtamisen kulmakivi on vapaaehtoisten palkitseminen ja kiittäminen. Etenkin ammattimainen vapaaehtoistoiminta pitää yleensä sisällään erilaisia mietittyjä tapoja vapaaehtoisten palkitsemiseen ja kiittämiseen. (Kuuluvainen 2015, 77.)

Lehmusvuori (2016, 49) toteaa tekemässään tutkielmassa, että vapaaehtoistyön tuomat hyödyt eivät varsinaisesti vaikuttaneet vapaaehtoisten kynnykseen jättää organisaatiota. Vapaaehtoiset arvostivat ikään kuin palkintoina mahdollisuuksiaan saada osallistua monenlaisiin koulutuksiin ja tapahtumiin. Hyödyt nähtiin paremminkin mukavana lisänä eikä merkittävänä tekijänä vapaaehtoisten sitoutumiselle. Vapaaehtoiset ajattelivat koulutusten tarjoavan tilaisuuden toimia paremmin vapaaehtoistoiminnassa, kun he oppivat konkreettisia työvälineitä koulutuksissa.

5.3 Kyselyn analysointi

Jaoin kyselylomakkeita yhteensä 211 kappaletta, joista meille palautui 196 kappaletta. Vastausprosentti oli näin ollen 93%. Kato-osuus oli 49 kyselylomaketta (23%) sisältäen palauttamatta jääneet sekä analysoinnin ulkopuolelle jätetyt lomakkeet. Tutkimuksen katon arvioiminen on tärkein osa aineiston tarkistusta (Vilka 2007, 106). Kyselylomakkeita käsiteltäessä määrittelimme ja erottelimme analysoitavasta materiaalista kato-osuuden. Kato-osuuden merkitsimme värikoodilla ja poistimme analysoitavasta materiaalista. Analysoinnin ulkopuolelle jätetyissä kyselylomakkeissa ei oltu vastattu kysymyksiin ohjeiden mukaisesti tai kysymyksiin ei oltu vastattu ollenkaan. Palautuneista kyselylomakkeista analysoitiin 162 kappaletta eli 82%.

Määrällisen tutkimuksen keskeiset käsittelyn vaiheet ovat lomakkeiden tarkistaminen, aineiston numeraalisesti tarkistettavaan muotoon muuttaminen ja aineiston tarkistaminen (Vilka 2007, 105). Kyselylomakkeiden analysoinnin aloitimme laskemalla palautuneiden kyselyjen määrän organisaatioittain. Samalla jokaiselle organisaatiolle annettiin oma värikoodi helpottamaan analysointia ja tarkistusvaihetta. Pidimme paperillista kirjanpitoa läpi kyselyjen analysoinnin. Vastausten suuresta määrästä johtuen tulokset esitettiin yhtenä kokonaisuutena eikä organisaatiokohtaisesti.

Kyselylomakkeiden purun aloitimme strukturoiduista kysymyksistä (1–7). Kävimme kysymykset läpi yksi kerrallaan jakaen lomakkeet vastausten mukaisesti. Vastaukset laskettiin ja laskennasta tehtiin tarkistus. Tämä toistui jokaisen kysymyksen kohdalla. Tulokset siirsimme sähköiseen muotoon Microsoft Excel –ohjelmaan, josta muodostui havaintomatriisi eli taulukko (Heikkilä 2014, 120). Excel –taulukkojen pohjalta teimme piirakkakuvion havainnollistamaan tuloksia. Piirakkakuvion avulla pystytään kuvaamaan kokonaisuusien jakautumista osiin ja voidaan havainnollistaa suhteellinen osuus koko analysoidusta aineistosta (Heikkilä 2014, 155; Vilka 2007, 34). Virheiden minimoimiseksi ja tulosten oikeellisuuden varmistamiseksi tehtiin vielä kertaalleen tarkistuslaskenta.

Ristiintaulukointia teimme ikäryhmästä 60 - 79-vuotiaat, vertaamalla miesten ja naisten välisiä eroavaisuuksia vapaaehtoistoimintaan osallistumisessa. Vilkan (2007, 129) mukaan ristiintaulukointia varten on kannattavaa muuttaa sekä riveittäin että sarakkeittain havaintojen määrät prosenttiluvuiksi, taulukon havainnollisuuden ja selvemman luettavuuden vuoksi.

Avointen kysymysten (8, 9) analysointi tapahtui jaotteleamalla samaa asiaa tarkoittavat vastaukset omiin kategorioihin ja merkitsemällä ne kuvakoodeilla. Tässä yhteydessä merkitsimme myös huomiomerkein mahdollisesti sitaatteina käytettävät vastaukset.

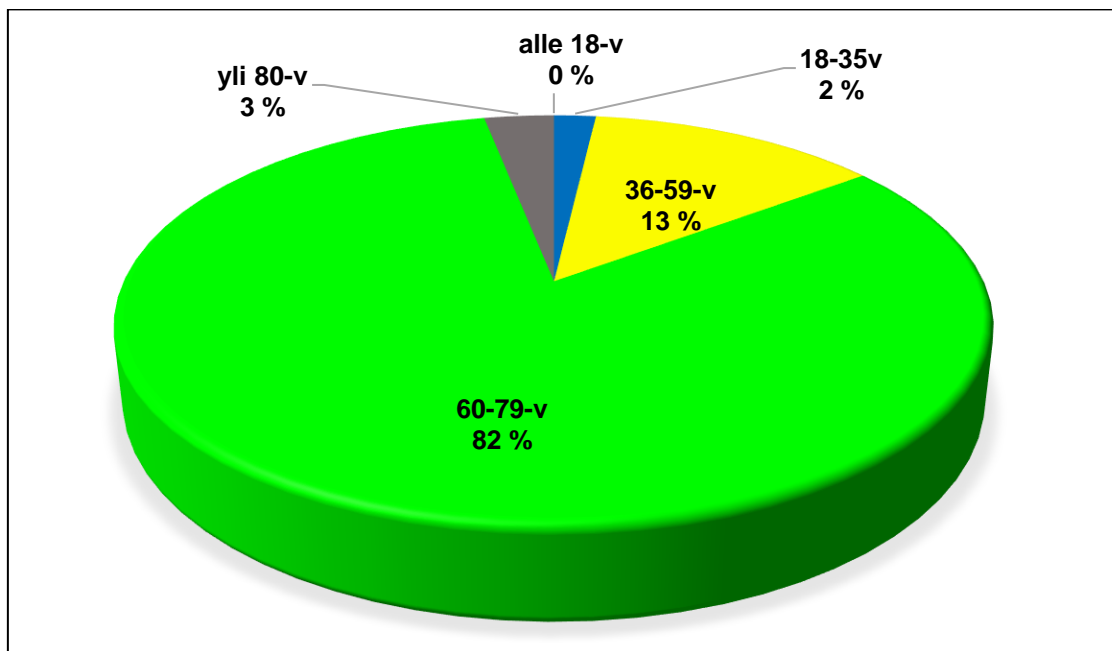

Laskennan ja kaksoistarkistuksen jälkeen siirsimme tulokset tietokoneelle Microsoft Word -ohjelmaan. Heikkilän (2014, 47—48) mukaan avointen kysymysten vastaukset mahdollistavat uusien näkökulmien ja parannusehdotusten esiintulon. Sanallisia vastauksia on haastava luokitella. Kiitokseksi tarkoitetuista asioista tai koetuista epäkohdista ei ole välttämättä varmuutta vastauksissa.

6 TULOSTEN ESITTELY

6.1 Vastaajien taustatiedot

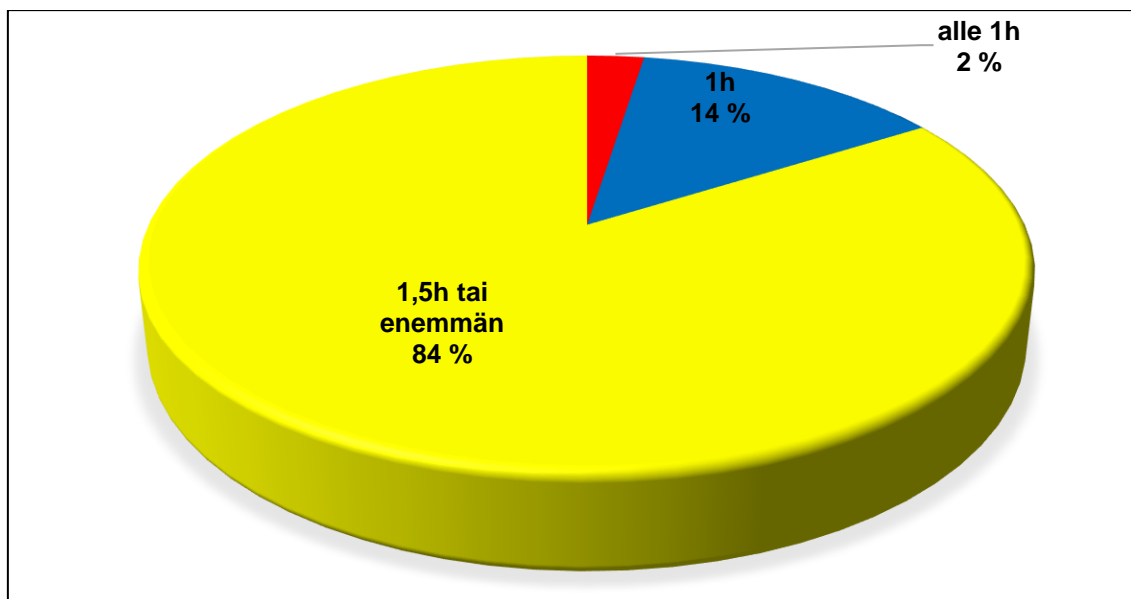
Taustatietoina kyselylomakkeessa kysyttiin vastaajien sukupuolta ja ikää. Vastanneista naisia oli 113 ja miehiä 49, yhteensä 162. Vastaajista suurin osa oli 60 - 79-vuotiaita ja huomioitavaa oli, ettei joukossa ollut yhtään alle 18-vuotiasta. Yli 80-vuotiaita oli enemmän kuin 18—35 vuotiaita (kuvio 1).

KUVIO 1. Vastaajien ikäjakauma, N=162

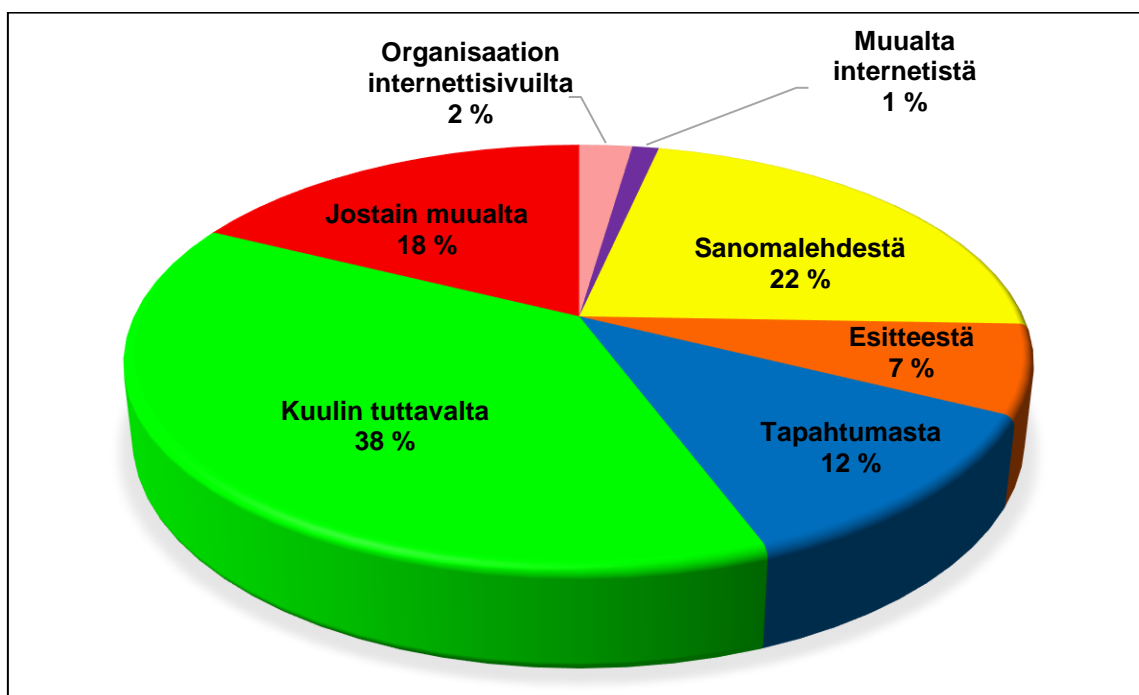
6.2 Vapaaehtoistoimintaan osallistuminen

Vastaajista yli puolet (54%) oli mukana vapaaehtoistoiminnassa 1-3 kertaa kuukaudessa. Joka neljäs vastaaja oli vapaaehtoistoiminnassa mukana 4-6 kertaa kuukaudessa. Vapaaehtoisista 7% osallistui vapaaehtoistoimintaan enemmän kuin seitsemän kertaa kuukaudessa. Vastaajista 84% osallistui vapaaehtoistoimintaan kerrallaan enemmän kuin puoli-tuntia (kuvio 2).

KUVIO 2. Ajankäyttö vapaaehtoistoiminnassa, N=162

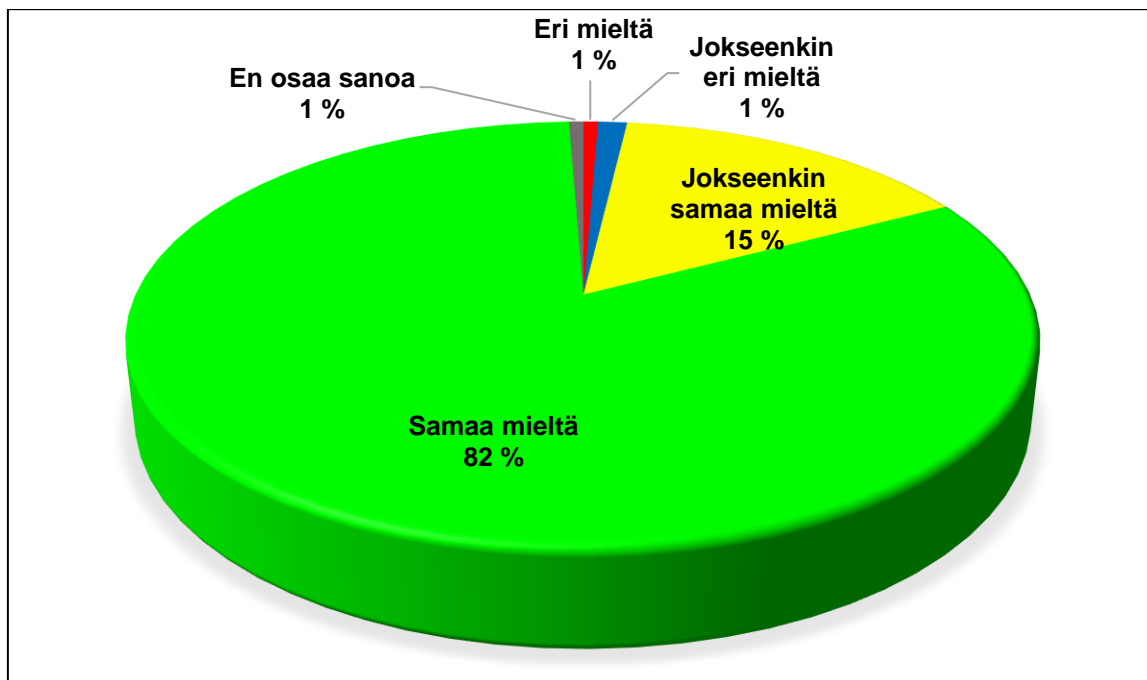
Kysymysväittämään mitä kautta sait tietää vapaaehtoistoiminnasta organisaatiossasi tuli 176 vastausta, koska 29 vastaajaa oli rastittanut enemmän kuin yhden vaihtoehdon, ohjeistuksesta huolimatta. Tieto vapaaehtoistoiminnasta tavoitti internetin välityksellä 3%. Painettujen julkaisujen kautta tietoa sai kolmasosa vastaajista. Jostain muualta saaduissa sanallisissa vastauksissa mainittiin muun muassa henkilökohtainen kutsu organisaation työntekijöiltä, toisilta vapaaehtoisilta sekä oma aktiivisuus. (kuvio 3.)

KUVIO 3. Organisaation toiminnasta saatu informaatio, N=176

6.3 Motivaatio

Ensimmäinen teema käsittelee motivaatio tekijöihin liittyviä kysymysväittämiä. Vastaajista lähes kaikki (97%) olivat jokseenkin samaa mieltä tai samaa mieltä, että vapaaehtoistoiminta tuo sisältöä elämään. Tämä kysymysväittäjä sai myös kyselyn korkeimman samaa mieltä olevan tuloksen (82%) (kuvio 4).

KUVIO 4. Vapaaehtoistoiminta tuo sisältöä elämään, N=162

Taulukon 1 mukaan puolet vastaajista jaksaa arjessa paremmin toimiessaan vapaaehtoisena. Uusien asioiden oppiminen ja olemassa olevien taitojen ylläpitäminen kysymysväittämissä samaa mieltä olivat yli 60% vastaajista. Vapaaehtoistoiminnasta saaduista uusista ystäväistä kysymysväitteeseen kukaan vastaajista ei ollut eri mieltä. Lähes kaikki olivat joko samaa mieltä tai jokseenkin samaa mieltä, että vapaaehtoistoiminnan kautta saadaan uusia ystäviä. Saan syyn lähteä kotoa kysymysväittämissä, 31% vastaajista oli jokseenkin eri mieltä tai eri mieltä. Kolme neljästä vastaajasta oli jokseenkin samaa mieltä tai samaa mieltä, että vapaaehtoistoiminnan myötä he liikkuvat enemmän.

Aineelliset edut ja palkkiot väittämän vastauksissa ilmeni hajontaa. Suurin osa vastaajista eivät pitäneet aineellisia etuja ja palkkioita merkityksellisenä toimiessaan vapaaehtoisena. Vastaajista 15 % olivat samaa mieltä tai jokseenkin samaa mieltä, palkkioiden ja etujen merkityksellisyydestä. Tässä kysymysväitteessä oli suurin prosentti määrä, joka ei osannut sanoa kantaansa.

TAULUKKO 1. Motivaatio- teemaan liittyvät väittämät, N=162

	Eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa
1.Opin uusia asioita	0%	1%	29%	67%	3%
3. Ylläpidän olemassa olevia taitoja	1%	3%	30%	62%	4%
4. Saan uutta sisältöä elämäni	1%	1%	15%	82%	1%
5. Olen saanut uusia ystäviä	0%	3%	19%	77%	1%
6. Jaksan paremmin omassa arjessani	1%	5%	39%	51%	4%
7. Saan syyn lähteä kotoa	15%	16%	25%	41%	3%
8. Liikun enemmän	6%	17%	30%	42%	5%
12. Aineelliset edut ja palkkiot ovat merkityksellisiä	46%	28%	11%	4%	11%

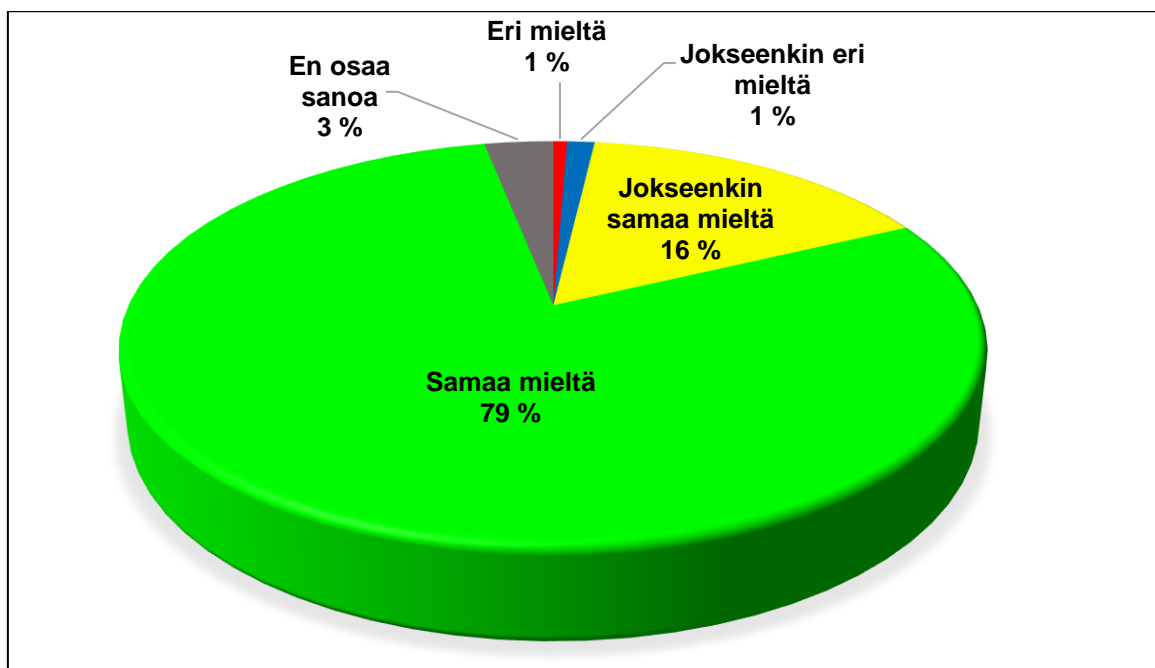
6.4 Sitoutuminen vapaaehtoistoimintaan

Kysymysväittämät olen sitoutunut vapaaehtoistoimintaan ja haluan toimia jatkossakin organisaatiossa, mittasivat vapaaehtoisten sitoutumista. Samaa mieltä- ja jokseenkin samaa mieltä- väittämät toteutuvat kaikilla vastaajista 95-prosenttisesti molemmissa kysymysväittämässä. Vastaajista kukaan ei ollut eri mieltä kysymysväittämässä olen sitoutunut vapaaehtoistoimintaan, jokseenkin eri mieltä oli 3% vastaajista. Kyselyyn vastaajista 2 % oli eri mieltä tai jokseenkin eri mieltä halukkuudestaan toimia organisaatiossa jatkossakin. En osaa sanoa - vastauksia oli enemmän kuin olen sitoutunut vapaaehtoistoimintaan - kysymysväittämässä (taulukko 2).

TAULUKKO 2. Sitoutuminen- teemaan liittyvät väittämät, N=162

	Eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa
14. Olen sitoutunut vapaaehtoistoimintaan	0%	3%	22%	73%	2%
15. Haluan toimia organisaatiossa jatkossakin	1%	1%	16%	79%	3%

Haluan toimia organisaatiossa jatkossakin- kysymysväittämässä oli enemmän hajontaa vastauksissa sekä samaa mieltä - vastauksia oli enemmän kuin sitoutumisessa vapaaehtoistoimintaan – kysymysväittämässä (kuvio 5).

KUVIO 5. Halu toimia organisaatiossa jatkossakin, N=162

6.5 Organisaation toiminta ja vaikuttaminen

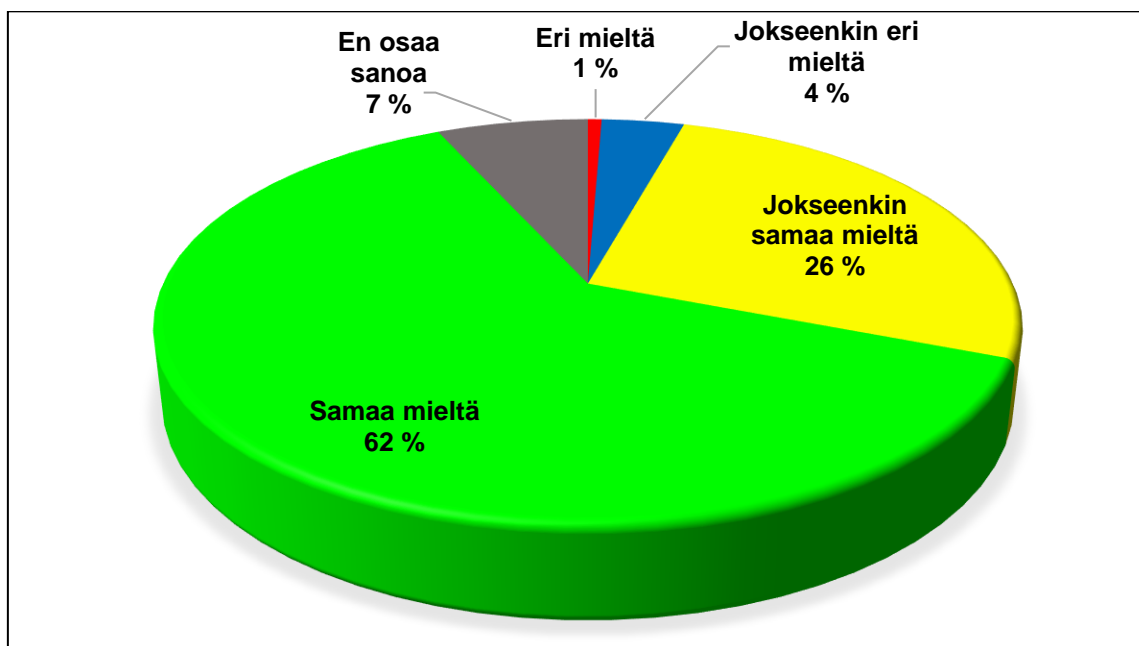
Vaikuttamista organisaatioon ja organisaation toimintaan kysyttiin kuuden kysymysväittämän avulla. Suurimman hajonnan vastauksissa sai kysymysväittäjä, pystyn vaikuttamaan toiminnan sisältöön. Vastaajista 40% pystyi vaikuttamaan toiminnan sisältöön. Tähän kysymysväittämään tuli myös eniten en osaa sanoa-vastauksia.

Vastaajista 95% oli jokseenkin samaa mieltä tai samaa mieltä siitä, että vapaaehtoistoiminta on vastannut heidän odotuksiaan. Organisaatiolta saatu tuki ja perehdytys sai alle 60% samaa mieltä vastauksia. Kysymysväittämät sai jokseenkin eri mieltä ja eri mieltä vastauksia yhteensä 10%. Saan riittävästi perehdyttämistä - ja vapaaehtoistoiminta on vastannut odotuksiani - kysymysväittämässä ei ollut yhtäkään eri mieltä – vastausta (taulukko 3).

TAULUKKO 3. Organisaation toimintaan ja vaikuttamiseen liittyvät väittämät, N=162

	Eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa
2. Pystyn vaikuttamaan toiminnan sisältöön	1%	8%	41%	40%	10%
9. Yhteinen virkistystoiminta on merkityksellistä	1%	4%	28%	63%	4%
10. Saan riittävästi tukea organisaatiolta	1%	5%	32%	59%	3%
11. Saan riittävästi perehdytystä	0%	4%	35%	57%	4%
13. Vapaaehtoistoiminta on vastannut odotuksiani	0%	4%	32%	63%	1%
16. Saan kiitosta toiminnastani	1%	4%	26%	62%	7%

Vastaajista 88% prosenttia oli jokseenkin samaa mieltä ja samaa mieltä, että he saavat kiitosta toiminnastaan. En osaa sanoa- vastauksia oli lähes yhtä paljon kuin jokseenkin eri mieltä- ja eri mieltä- vastauksia yhteensä (kuvio 6).

KUVIO 6. Toiminnasta saamani kiitos, N=162

6.6 60-79-vuotiaat vastaajat

Suurin vastaajajoukko sijoittui 60 - 79-vuotiaisiin. Heitä oli 82% koko vastaajajoukosta (132/162). Taulukon 4 mukaan 60 - 79-vuotiaat miehet tekevät enemmän ja useimmin vapaaehtoistyötä kuin saman ikäiset naiset ja kaikki kyselyyn vastanneet. Kyselyn mukaan 60 - 79-vuotiaat naiset tekevät 7-10 kertaa kuukaudessa sekä alle tunnin kestävää vapaaehtoistoimintaa suhteessa enemmän kuin kaikki vastaajat. Kaikista 60 - 79-vuotiaista vapaaehtoistyötä 1,5 h tai enemmän tekevät hieman vähemmän kuin kaikista vastanneista.

TAULUKKO 4. 60-79-vuotiaiden ja kaikkien vastaajien osallistuminen vapaaehtoistoimintaan

	60-79v Naiset, N=93	60-79v Miehet, N=39	60-79v N=132	Kaikki vastaajat N=162
1-3 kertaa /kk	51%	59%	53%	54%
4-6 kertaa/kk	25%	26%	25%	25%
7-10/kertaa/kk	20%	5%	16%	14%
Yli 10/kertaa/kk	4%	10%	6%	7%
Alle 1h	13%	2%	10%	2%
1h	12%	13%	12%	14%
1,5h tai enemmän	75%	85%	78%	84%

6.7 Avoimet kysymykset

Avoimiin kysymyksiin mitä vapaaehtoisena toimiminen antaa sinulle ja mitä muuta haluaisit sanoa tuli vastauksia 319 kappaletta. Avoimissa kysymyksissä otettiin huomioon usein toistuvat teemat, jotka luokiteltiin ja taulukoitiin (taulukko 5).

TAULUKKO 5. Yhteenveto vapaaehtoistoiminnan annista

	Vastauksia/kpl
Iloa elämään	80
Uusia taitoja ja kokemuksia	50
Tunne, että saan/voin auttaa lähimmäistä	43
Ystäviä	40
Sisältöä elämään	35
Tarkoitus elämään	25
Yhteisöllisyyttä	27
Vaihtelua arkeen	19
Vastauksia yhteensä	319

Avoimissa kysymyksissä vastaajat nostivat esille rakentavaa ja kehittävää palautetta, jossa toivottiin lisää nuoria kentälle, enemmän yhteisöllisyyttä ja välttämään toiminnassa turhaa tiukkapipoisuutta.

Vastauksissa todettiin auttamisen ja osallisuuden merkityksestä vapaaehtoistoiminnassa muun muassa seuraavaa:

Emme elä ainoastaan itseämme varten.

Ihanaa antaa edes pieni panos.

Vastauksissa nousi esiin myös vapaaehtoistoiminnan yhteiskunnalliset näkökulmat. Vastaa-
taajista 20 toi esiin tyytyväisyyttä järjestävään tahoon.

Jos ihmiset tietäis, miten hauskaa tämä on, meitä ois paljon enemmän ja yksinäisyyttä ois vähemmän.

7 POHDINTA

7.1 Johtopäätökset

Useissa tutkimuksissa on havaittu arjessa toimimisen vaikuttavan yksilön kokemaan hyvinvointiin, elämän tyytyväisyyteen ja onnellisuuteen. Yksilön hallitessa toimintaansa ja ajankäyttöään sekä kokiessa tekevänsä asioita vapaaehtoisesti hän kokee voivansa hyvin. (Raijas 2011, 250—251.) Opinnäytetyön kyselyn tuloksissa nousi esille useita asioita, joiden voidaan katsoa vaikuttavan yksilön kokonaishyvinvointiin. Erityisesti avointen kysymysten vastauksissa korostui vahvasti vapaaehtoisen oman hyvinvoinnin lisääntyminen vapaaehtoistoiminnassa mukana olon myötä. 80 vastaajaa toi esille saavansa vapaaehtoistoiminnassa mukana olosta itselleen muun muassa iloa elämäänsä, hyvää mieltä, piristystä arkeen, voimaantumista, mielenrauhaa ja onnistumisentunteita.

Maailman terveysjärjestö ja Euroopan unioni ovat laajalti pyrkineet parantamaan iäkkäiden elämänlaatua sekä vastaamaan palveluiden kasvuun etsiessään strategioita, jotta mahdollisimman pitkään omin avuin selviytyminen olisi mahdollista. Aktiivisena ikääntymisen viitekehys tuo mukanaan potentiaalisia ongelmia. Kaikki eivät halua tai kaikilla ei ole voimavaroja elää odotusten mukaisesti. Ikääntyviä ihmisiä voidaan väittää pidettävän myös toisaalta tuottavina ja halukkaina kuluttajina. Toisista ihmisistä riippuvaisuutta voi pitää inhimillisenä oikeutena – omien voimavarojen ehtyessä tulee tähän voida luottaa. (Heikkinen 2002, 28—29.)

Vapaaehtoistyöhön osallistuminen kasvattaa mielekkyyden ja merkityksellisyyden kokemusta sekä psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia. Aikaisempien tietojen, taitojen ja kokemusten käyttäminen lisää oman elämän hallintaa. Vanhenemiseen liittyviin ongelmiin saattaa saada vapaaehtoistyöstä myös ratkaisuja ja voimavaroja. (Heikkinen 2002, 144—145.) Keskustelua herättäneitä kysymyksiä tulevaisuudesta ovat sosiaali- ja terveysalaa koskettava kasvava työvoiman tarve, kasvava kysyntä kohti ikäihmisten laaja-alaisia palveluja ja vanhempien ikäluokkien eläköityminen sekä kuinka näistä johtuvat vaikutukset näkyvät työelämässä. Tuotteiden ja palveluiden suunnitteluun tulee keskeisesti vaikuttamaan ikääntyvän väestön tarpeet. Tulevaisuudessa tärkeä voimavara on kansalaisten osallistaminen huolehtimaan vanhemmasta ikäpolvesta. (Utriainen 2011, 15.)

7.1.1 Taustatiedot

Kyselymme vastanneiden ikäjakaumassa huomioitavaa oli, ettei heidän joukossaan ollut yhtään alle 18-vuotiasta. Nylundin ja Yeungin (2005, 173 –174, 187—188) mukaan nuoret eivät välttämättä ole tulleet ajatelleeksi vapaaehtoistoimintaa, kun heiltä on kysytty

perustelua osallistumattomuuteen. Tulkittaessa asiaa, voidaan ajatella nuorten olevan passiivisia, mutta toisaalta tämä voi olla rekrytoinnin haaste ja mahdollisuus. Nuoret eivät välttämättä tiedä, miten pääsisi mukaan vapaaehtoistoimintaan. He myös kokevat, ettei heidän tarvitse osallistua, koska heitä ei ole pyydetty mukaan toimintaan. Ystävien merkitys vapaaehtoistoimintaan lähtiessä on katsottu olevan nuorille myös merkittävä.

Suomalaisista 32% oli täysin samaa mieltä ja 39% jokseenkin samaa mieltä siitä, että lapsia ja nuoria tulisi kasvattaa vapaaehtoistyöhön osana koulujärjestelmää. (Kansalaisareena 2015, 35.) Taloustutkimuksen vuoden 2018 teettämä tutkimus vapaaehtoistyöstä toteaa, että kyselyyn vastanneista opiskelijoista enemmistö olisi valmis kokeilemaan vapaaehtoistyötä osana opintojaan tai kouluaikana, mikäli oppilaitos sen hyväksyisi (Rahkonen 2018, 19).

Ennusteet ja tilastot kertovat Suomen ikärakenteen vanhenevan ja noin miljoonan suomalaisen tiedetään jäävän eläkkeelle vuoteen 2025 mennessä (Utriainen 2011, 15). Ikäihmisten katsotaan olevan arvokas resurssi ja heihin tulisi satsata jatkossakin (European Commission, 2017). Ihmisten tiedetään elävän toimintakykyisempinä ja terveinä pidempään. Tämän seurauksena on suuri määrä toimeliaita ikäihmisiä, joilla tieto, taito ja elämäkokemus nousevat yhteiskunnassa kasvavaksi voimavaraksi. Näiden aktiivisten eläkeikäisten voidaan todeta haluavan oppia uutta ja kehittää itseään erilaisten yhteiskunnallisten toimintojen kautta. (Utriainen 2011, 15.) Kyselymme tuloksissa vapaaehtoistoiminnassa mukana olemisen todettiin mahdollistavan uusien taitojen oppimisen kuin myös omien olemassa olevien taitojen ylläpitämisen, kehittämisen sekä niiden jakamisen.

Kyselymme vastanneista 82% oli 60 - 79-vuotiaita. Toisin sanoen valtaosa tästä ikäryhmästä on jo eläkkeellä olevia ihmisiä. Tilastokeskuksen julkaiseman artikkelin (Varjonen 2014) mukaan eläkkeellä olevat käyttävät aikaansa vapaaehtoistyöhön paljon enemmän verrattuna työikäisiin. Artikkelin pohjautuu osittain Tilastokeskuksen kokoamaan ajankäyttöaineistoon vuosina 2009 ja 2010. Artikkelissa todetaan työn rytmittävän työssäkäyvien arkea. (Varjonen 2014.) Usea opinnäytetyömme kyselyyn vastanneista nosti avointen kysymysten vastauksissa esille vapaaehtoistoiminnassa mukana olemisen jäsentävän heidän arjen struktuuriaan. Vastaajien ikärakennetta tarkasteltaessa voidaan todeta vapaaehtoistoiminnan rytmittävän ikääntyneiden arkea. Vastaajat kokevat saavansa arkeensa ohjelmaa, mielekästä tekemistä ja vaihtelua.

Kyselymme vastaajat kokivat vapaaehtoistoiminnan lisäävän myös heidän arkiaktiivisuuttaan ja moni liikkui toiminnan myötä enemmän. Yhteiskunnallisesta näkökulmasta katsottuna kansalaisten aktivoituminen etenkin yhteiseksi hyväksi on merkittävää ja hyödyllistä (Mykkänen-Hänninen 2007, 17). Tutkimusten mukaan on kahta käsitystä onnistuneesta

vanhenemisestä. Toisaalta on tyypillistä, että ikääntyvä ihminen irrottautuu sosiaalisista kontakteistaan tehdäkseen aktiivisesti tilaa nuoremmille. Toisaalta ajatellaan, että onnistuvalle vanhenemiselle tyypillisenä pidetään aktiivista toimintaa, sosiaalisten kontaktien sekä fyysisen ja psyykkisen toimintakyvyn ylläpitämiseksi. Monet tutkimukset tukevat edellä mainittua, sillä liikunnalla, fyysisellä aktiivisuudella ja uuden oppimisella on merkittävästi vaikutusta toimintakyvyn parantumisessa sekä arjessa selviytymisessä. Elinaika lisääntyy myös näiden myötä. (Heikkinen 2002, 28—29.)

Kansalaisareenan (2015, 3) mukaan vuonna 2015 joka kolmas (32,7%) oli ilmoittanut tehneensä vapaaehtoistyötä neljän viimeksi kuluneen viikon aikana, käyttäen siihen aikaa keskimäärin noin 18h. Kyselyymme vastanneista yli puolet (54%) oli mukana vapaaehtoistoiminnassa 1-3 kertaa kuukaudessa. Vapaaehtoisista 84% osallistui vapaaehtoistoimintaan kerrallaan enemmän kuin puolitoista tuntia.

Kyselylomakkeisiin vastanneista 60 - 79-vuotiaista miehistä tekee enemmän ja useimmin vapaaehtoistyötä kuin saman ikäiset naiset ja kaikki kyselyyn vastanneet. Kansalaisareenan tutkimuksen (2015, 3) mukaan vapaaehtoistyötä tekee useammin nainen kuin mies. Vuonna 2010 tilanne oli sukupuolten suhteen vielä päinvastainen. Viidessä vuodessa vapaaehtoistyön tekemisen kehitys on mennyt siihen suuntaan, että sitä tekee entistä harvempi, mutta he, jotka sitä tekevät, tekevät senkin edestä. Järjestön organisoimaa vapaaehtoistyötä oli 53% kaikesta tehdystä vapaaehtoistyöstä.

Vuoden 2018 tutkimus vapaaehtoistyön tekemisestä Suomessa kertoo, että tutkimuksen kyselyyn vastanneista henkilöistä oli enemmistö naisia, jotka olivat tehneet enemmän vapaaehtoistyötä edeltäneen kuukauden aikana. Neljä toimialaa, joihin oltiin edeltäneen kuukauden aikana tehty tunteina eniten vapaaehtoistyötä, olivat lapset ja nuoriso, vertaistuki, ikäihmiset ja seniorit sekä urheilu ja liikunta. Kyselyyn vastanneet henkilöt, jotka eivät olleet tehneet vapaaehtoistyötä viimeisen kuukauden aikana, kokivat tähän tärkeimmäksi syyksi ylivoimaisesti ajan puutteen. Edeltäneen kuukauden aikana vapaaehtoistyötä tehneiden henkilöiden vapaaehtoistyön tehtävät koostuivat auttamiseen liittyvistä tehtävistä. Seuraavat kolme suurinta vapaaehtoistyön tehtävää olivat talkootyö, neuvonta ja ystävätoiminta. Edeltäneen kuukauden aikana vapaaehtoistyötä tehneiden vastaajien enemmistö kuvasi tekemänsä vapaaehtoistyön olleen pitkäkestoista, säännöllistä, kasvotusten tapahtuvaa toimintaa yhteisön tai järjestön organisoimana. (Rahkonen 2018, 5, 12—13, 23, 27.)

Tieto vapaaehtoistoiminnasta tavoitti internetin välityksellä vain 3% kyselyymme vastanneista. Harjun (2010, 138) mukaan sosiaalinen media tai yhteisöllinen media on olennaisena osana suomalaista kansalaisyhteiskuntaa vuosina 2020/2025. Ilmiö on vakiintunut

ihmisten jokapäiväiseen elämään viime vuosituhannen loppupuolella. Perinteinen media on korvaantunut sosiaalisella medialla, ollen keskeinen näkymisen, vuorovaikutuksen ja tiedonhaun paikka. Harju (2010, 142) jatkaa, että sosiaalisessa mediassa on kyse vuorovaikutuksesta ja osallisuudesta. Pääosin viestintä on minulta massoille – viestintää. Sen sijaan aito vuorovaikutus on harvinaisempaa, joskin kehitystä on virtuaalisen vuorovaikutuksen suuntaan. Tämä on mahdollistunut myös järjestöille ja muillekin kansalaisyhteiskunnassa toimiville.

Kyselymme 6. kysymyksen sanallisissa vastauksissa jostain muualta – vastausvaihtoehdossa mainittiin muun muassa henkilökohtainen kutsu organisaation työntekijöiltä, toisilta vapaaehtoisilta sekä oma aktiivisuus. Kuuluvaisen (2015, 100) mukaan ihmisiä kiinnostaa nimenomaan toiminta, johon heitä on pyydetty mukaan, mieluummin henkilökohtaisesti kutsuttuna. Kuuluvainen (2015, 100) jatkaa, että henkilökohtaisen kutsun myötä osallistuminen on helpompaa, sillä oma rooli ryhmässä on alusta alkaen selkeämpi. Kansalaisareenan teettämän tutkimuksen (2015) mukaan naiset mainitsivat ajan puutteen suurimmaksi syyksi vapaaehtoistyöhön tekemättömyyteen. Miehillä sitä vastoin suurimmaksi syyksi nousi se, ettei heitä oltu pyydetty mukaan toimintaan. (Kansalaisareena 2015, 24.)

Sosiaalisessa mediassa järjestöt tiedottavat asioista, toisaalta areenaa käytetään myös oppimiseen. Kansalais- ja järjestötoiminta saadaan läpinäkyväksi, kun tietoa ja osaamista jaetaan avoimesti eri toimijoiden ja kollegoiden kesken, esimerkiksi yhteisten dokumenttien (hankkeet, ohjelmat, suunnitelmat) muodossa. Tällainen työskentelytapa on hyvä järjestöihin, joissa johdon ja työntekijöiden tulisi olla jatkuvassa ja avoimessa vuorovaikutussuhteessa jäsenistön ja eri toimijoiden kanssa. Avoimuus asiakirjojen työstämisessä sopii esimerkiksi toiminnan suunnitteluun ja strategiatyöhön, jolloin kenttäväellä on mahdollisuus tuoda oma panoksensa kehittämistyöhön. (Harju 2010, 143.)

Verkko tulee olemaan perinteisen osallistumisen ohella rinnakkainen ja täydentävä kanava osallistumiseen ja vaikuttamiseen. Sosiaalisen median käyttöä ei vielä tällä hetkellä hallita kaikkien kansalaistoimijoiden keskuudessa. Tilanne on erilainen 10-15 vuoden kulluttua. Sosiaalisella medialla katsotaan olevan keskeinen rooli kansalaisyhteiskunnallisessa toiminnassa, jossa yhdessä luotu tietämys, avoimuus, aito vuorovaikutus sekä aktiivinen kommunikaatio ovat ytimessä. (Harju 2010, 149, 51.)

7.1.2 Motivaatio

Kyselymme vastanneista lähes kaikki (97%) olivat jokseenkin samaa mieltä tai samaa mieltä, että vapaaehtoistoiminta tuo sisältöä elämään. Vapaaehtoistoimintaan mukaan hakeutumisen intressit ja motiivit ovat hyvin vaihtelevia. Mukaan hakeutumiseen liittyy usein

jonkinlainen muutos elämäntilanteessa. Ihmisen ollessa työelämässä, hän on kiinteästi kytkeytynyt yhteiskuntaan. Siirryttäessä eläkkeelle tai työsuhteen katketessa vapaaehtoistoiminta voi tarjota hyvän kiinnittymispinnan yhteiskuntaan. Erilaiset elämänkriisit ja niistä selviytyminen voivat myös kasvattaa halua auttaa muita ihmisiä sekä motivoida siten osallistumaan vapaaehtoistoimintaan. (Mykkänen-Hänninen 2007, 22—24.)

Vapaaehtoistoiminnasta saaduista uusista ystävistä kysymysväittämään kukaan kyselyymme vastaajista ei ollut eri mieltä. Saan syyn lähteä kotoa kysymysväittämässä, 31% vastaajista oli jokseenkin eri mieltä tai eri mieltä. Harjun (2010, 75) mukaan ihminen tarvitsee toista ihmistä. Monet joutuvat elämään vastoin tahtoaan yksin. Yksinäisyys sairastuttaa ihmisiä ja saattaa lopulta jopa tappa. Ihmisillä on luontainen tarve kuulua johonkin yhteisöön ja olla hyväksytty sellaisena kuin on. Kansalaisyhteiskunta tarjoaa yhteisöllisyyden mahdollisuuden ja onkin yksi keino yksinäisyyden kehän murtamiseksi.

Vanhusten yksinäisyys on monen muun asian ohella yksi maailman isoimmista haasteista. Sukupolvilta toisille menneisiin ongelmiin ei ole yksiselitteisiä vastauksia, mutta niiden ratkaisemiseksi on toivoa. Laaja-alainen sosiaalinen muutos vaatii yhteistyötä eri toimijoiden kesken. Kolmannen sektorin toiminta estää petoksia, systeemin väärinkäyttöä ja varmistaa systeemin pysyvän maksukykyisenä. Yleisesti väestö ei pidä tehtävien tavoitteita arvokkaina, erityisesti sen vuoksi, kun niihin yhdistetään tarinat palveluista kieltäytymisestä tai kasvavasta byrokratiasta. Kolmas sektori on tärkeä osa sosiaalista innovaatiota ekosysteemin tulevaisuudennäkymänä eikä sitä voi olla sivuuttamatta. (Bates 2012, 3—4, 17—18.)

Suurin osa kyselyymme vastanneista (85%) ei pitänyt aineellisia etuja ja palkkioita merkityksellisenä toimiessaan vapaaehtoisena. Vapaaehtoistoiminnassa ei tule väheksyä palkitsemisen ja kiittämisen merkitystä, vaikka ne eivät varsinaisesti motivoikaan vapaaehtoistoimintaan. Motivaatio lähtee ensisijaisesti jostain muualta. (Kuuluvainen 2015, 77.)

Auttamisen ja osallisuuden merkitys nousi vahvasti esille kyselymme avointen kysymysten vastauksissa. Vapaaehtoistoiminnassa auttaminen tapahtuu tavallisesti niin sanottuna maallikkoauttamisena, jolloin vapaaehtoisella ei ole koulutuksen tuomaa teoriapohjaa ja ammattilaisen tietotaitoa toimimiseen. Ammatillinen auttamistyö ja vapaaehtoistyö eivät tulisi kuitenkaan olla toistensa vastakohtia. Vapaaehtoisen tehtävänä ei ole tehdä diagnooseja tai hoitoarvioita autettavan tilanteesta vaan olla rinnalla kulkija, kuuntelija ja arkinen ymmärtäjä. Vuorovaikutus vaatii auttajalta empaattisuutta, kykyä olla aidosti läsnä sekä kunnioittavaa asennetta autettavaa kohtaan. Vapaaehtoinen toimii tehtävässään omana persoonanaan. (Mykkänen-Hänninen 2007, 12.)

Vapaaehtoistoiminta voi tarjota vaikeassa elämäntilanteessa olevalle asiakkaalle kokemuksen kohtaamisesta ja kuulluksi tulemisesta. Toiminta mahdollistaa asiakkaalle tunteiden ja kokemusten jakamisen. Auttajan empaattisuus voi tuoda asiakkaan olotilaan helpotusta, vähentää stressiä, luoda turvaa sekä antaa uusia näkökulmia haastavasta elämäntilanteesta selviytymiseen. (Mykkänen-Hänninen 2007, 12—13.) Tasavertainen kohtaaminen ja vuorovaikutus mahdollistavat vertaistuen saamisen, jolloin molemmat sekä autettava kuin myös auttaja voivat saada tilanteeseensa helpotusta ja uusia näkökulmia. Kyselymme vastauksissa nousi esille myös vapaaehtoisen oman itsetuntemuksen lisääntyminen ja elämäkatsomuksen laajentuminen.

Vapaaehtoistoiminnan kenttä on hyvin moninainen ja jokaisella vapaaehtoiseksi haluavalla on mahdollisuus valita mieleisensä toimintamuoto. Toiminnan vaatimustasoa voidaan arvioida peilaamalla sitä vapaaehtoistyön perustehtävään ja määritelmään. Tehtävästä tulee selviytyä tavallisen kansalaisen taidoin ja tiedoin. (Mykkänen-Hänninen 2007, 13.)

Riittävä koulutus ja tuki vahvistavat yhteisöllisyyden kokemusta ja luovat turvaa niin vapaaehtoistyöntekijälle kuin asiakkaalle (Mykkänen-Hänninen 2007, 53). Kyselymme avointen kysymysten vastausten perusteella vapaaehtoiset kaipaavat tukea haastavissa tilanteissa. Vapaaehtoistoimintaa organisoivien tahojen järjestämä koulutus, tuki ja ohjaus sekä perehdytys toimintaan korostuvatkin juuri vaativissa asiakastilanteissa ja vaikuttavat osaltaan siihen, kuinka motivoitunut ja sitoutunut vapaaehtoinen toimintaan on. Koulutuksen myötä voidaan edesauttaa vapaaehtoistyössä jaksamista. (Mykkänen-Hänninen 2007, 53.)

7.1.3 Sitoutuminen vapaaehtoistoimintaan

Ansiotyön rinnalle voidaan kaivata muuta hyödyllistä ja merkityksellistä toimintaa, jota työ ei itsessään ehkä tarjoa. Vapaaehtoistoimintaan osallistumisen ja siihen sitoutumisen edellytyksenä on kuitenkin riittävä vapaa-aika. Työssä ollessa ajankäytöllisistä syistä vapaaehtoistoimintaan osallistuminen voi olla haasteellista, kun taas työttömällä, osa-aikatyöläisellä tai eläkeläisellä vapaa-aikaa on enemmän. (Mykkänen-Hänninen 2007, 22—24.) Tilastokeskus tutkii vapaaehtoistoimintaa ainoastaan ajankäytön näkökulmasta. Useimmat tutkimukset määrittelevät sitoutumisen vapaaehtoistoimintaan erityisesti toimintaan käytetyn ajan kautta. Vapaaehtoisten halu jatkaa toiminnassa on myös yksi syy, jonka vuoksi sitoutumista tutkitaan. (Lehmusvuori 2016, 13.) Lähes kaikki kyselymme vastanneet olivat sitoutuneita vapaaehtoistoimintaan ja halusivat toimia organisaatiossa jatkossakin. Näin ollen voimme todeta kyselymme osallistuneilla vapaaehtoisilla olevan riittävästi vapaa-aikaa vapaaehtoistyössä toimimiseen.

7.1.4 Organisaation toiminta ja vaikuttaminen

Vapaaehtoistyön johtamisen ytimessä vapaaehtoisille mahdollistetaan toimiminen yhteisten päämäärien saavuttamiseksi; tavoitteita ja toimintaa suunnitellaan, vapaaehtoisia motivoidaan sekä vapaaehtoistyötä koordinoidaan. Vapaaehtoistyön johtamiseen kuuluu selkeä vision luominen ja tämän viestintä, toiminta ei muuten onnistu. Vision myötä muodostuu tunne yhdessä tekemisen periaatteesta, merkityksellisistä päämääristä, jotka innostavat ja sitouttavat toimintaan. Me-henki on merkityksellisistä motivaation ja ryhmän identiteetin kannalta. (Kuuluvainen 2015, 9.)

Organisaatioihin kohdistuu tavallisesti paljon kritiikkiä. Mitä suurempi organisaatio, sitä enemmän kritiikkiä, sillä ihmiset kokevat olevansa voimattomia suurten organisaatioiden suhteen. Tutkimukset osoittavat ihmisten olevan kuitenkin varsin tyytyväisiä saamiinsa palveluihin. Oikeudenmukaisuus, totuus ja yksinkertaisuus ovat kolme hyvettä, jotka koskevat niin organisaatioita kuin yksilöitäkin. Hyvin toimivassa organisaatiossa johtamisen merkitystä ei voida koskaan korostaa liikaa. (Ojanen 2014, 314—317.)

Kyselymme avointen kysymysten kohdalla vastaajat antoivat sanallista palautetta organisaation toiminnasta. Palautteissa organisaation toimintaan kohdistui myös kritiikkiä, mutta pääasiassa palaute oli positiivista ja rakentavaa. Kritiikkiä vastaajat antoivat muun muassa näkemyseroista ja ”tiukkapipoisuudesta” toimintatavoissa, tiedonkulun puutteista sekä liian kontrolloidusta ja säädellystä toiminnasta. Tuovisen (2016, 58) mukaan toimiminen vapaaehtoistyössä on oltava mielekästä vapaaehtoiselle. Onnistuneen vapaaehtoistyön kannalta oli merkittävää, että jokainen osallistui suunnitteluun, tulivat kuulluksi ja heidän mielipiteitään arvostettiin.

Rakentavassa palautteessa kyselymme vastaajat toivoivat lisää koulutusta, tiedottamista, vapaaehtoisten palkitsemista, yhteistä toimintaa sekä enemmän yhteistyötä muihin vapaaehtoistoimintaa organisoiviin tahoihin. Lisäksi omasta toiminnasta toivottiin saavan rakentavaa palautetta ja nuoria kaivattiin lisää mukaan toimintaan.

Vastaajat nostivat esille myös yhteiskunnallisia näkökulmia vapaaehtoistoiminnasta. Vastauksissa nousi esille toiminnan tarpeellisuus ja yhteiskunnallinen merkitys. Ikärakenteen muutokset yhteiskunnassa ja sen vaikutukset vapaaehtoistoimintaan mietittyivät vastaajia. Lisäksi huomioitiin vapaaehtoistoiminnan medianäkyvyyden tarpeellisuus.

7.2 Eettisyys ja luotettavuus

Opinnäytetyöprosessin eettisyyteen ja luotettavuuteen liittyi useampia huomioon otettavia seikkoja. Eettisyyden tarkastelu ja huomioiminen liittyivät muun muassa

lähdemateriaaleihin sekä aineiston keruuseen, analysointiin ja käsittelyyn. Merkityksellistä oli, että eettisyyttä ja luotettavuutta pohdittiin ja seurattiin koko opinnäytetyöprosessin ajan.

Monipuolinen, luotettava ja riittävän ajantasainen lähdemateriaali mahdollisti erilaiset näkökulmat tarkasteltavaan aiheeseen. Lähdemateriaalin valinnassa ja sen käytössä tuli olla kaikkienensa hyvin tarkka, rehellinen ja huolellinen sekä merkitä viitteet ja lähdeluettelo asianmukaisesti. Näin ollen annoimme arvoa ja kunnioitimme alkuperäisen tekstin julkaisijaa. (Vilkkä 2007, 165.) Lähdekriittisyyteen tulee kiinnittää erityistä huomiota, sillä se vaikuttaa suoraan tutkimuksen luotettavuuteen (Vilkkä 2007, 34).

Tutkimuslupa- (liite 4) ja toimeksiantosopimukset teimme kaikkien viiden yhteistyötahon kanssa. Luvanvaraisuus ja sopimus pitää huolen molemminpuolisesta sitoutumisesta, kuten myös oikeuksista, vastuista, velvollisuuksista ja periaatteista opinnäytetyöprosessissa. Luottamuksellisuus, vaitiololupaus ja salassapitovelvollisuus tulee säilyä tutkimusraporttia kirjoittaessa (Vilkkä 2007, 164).

Opinnäytetyömme reliabiliteetti eli luotettavuus voidaan varmistaa etenkin prosessin alkuvaiheen pitkäjännitteisyydellä sekä tarkkaan harkitulla tiedonkeruulla (Vilkkä 2007, 169). Kyselyä laadittaessa kysymysten asettelu vaati huolellista valmistelua, jotta minimoimme väärinymmärryksen riskit. Heikkilä (2014, 45) myöskin tähdentää kysymysten huolellista suunnittelua, sillä yksi suurimmista virheiden aiheuttajista on kysymysten muotoilu.

Kyselylomakkeiden analysointivaiheessa pidimme kirjanpitoa perinteisesti käsin kirjoittamalla ja lisäksi tallensimme tuloksia sähköiseen muotoon Microsoft Excel ja –Word -ohjelmiin. Suoritimme kaksoistarkastukset kohta kohdalta pareittain. Havaintomatriisi oli huolellisesti säilytettyä koko analysoinnin ajan. Objektiivisuuden tuli säilyä koko analysoinnin ajan ja eettisyys ja hienotunteisuus tuli huomioida. Tulokset ilmoitettiin sellaisenaan, omina faktoinaan, lisäämättä omia mielipiteitä asioihin.

Jotta tutkimusta voi pitää tarpeeksi luotettavana, on erityisen tärkeää, että otoksena on edustava ja riittävän iso määrä. Kysymysten tulisi olla aseteltu niin, että kattavat koko tutkimusongelman ja niiden avulla saadaan mitattua oikeita asioita. Merkittävää luotettavuuden kannalta on myös, että vastausprosentin tulisi olla suuri. (Heikkilä 2014, 178.)

Opinnäytetyömme toimeksiantajat sitoutuivat toimittamaan kyselylomakkeet vapaaehtoisilleen. Vapaaehtoisella oli täysi oikeus olla osallistumatta kyselyyn. Tutkimukseen osallistumisen tulee perustua aina vapaaehtoisuuteen. Lisäksi tutkittavien informoinnin on oltava riittävää. Suomen perustuslain mukaan yksityisyyden suoja kuuluu suojattuihin oikeuksiin ja on täten tärkeä periaate tutkimuseettisesti. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012.)

Eettisen ja lainmukaisen tutkimuksen perustana pidetään huolellista informointia. Informoinnin merkitys koskettaa niin tutkittavia kuin tutkimusryhmääkin, mutta myös taustaorganisaatioita, tiedeyhteisöä, arkistoivaa organisaatiota sekä jatkokäyttäjiä. (Aineistonhallinnan käsikirja 2017.) Tutkittavan informoinnissa tulee käydä esille, ketkä tutkimusta tekevät, mikä on aihe, tavoite ja tarkoitus, kuinka tutkimus etenee ja arviolta valmistuu sekä miten aineistoa käsitellään, säilytetään ja käytetään jatkossa (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012). Kyselyymme osallistuneita vapaaehtoisia informoimme kyselylomakkeen yhteydessä toimitetulla saatekirjeellä (liite 2).

Opinnäytetyömme kyselyyn vastaaminen tapahtui anonymisti. Hyvään tieteelliseen käytäntöön kuuluu tutkittavien tunnistamattomina pysymisen periaate (Vilkkä 2007, 164). Ajatuksena oli, että jokainen kyselyyn osallistuja sulki täytetyn lomakkeen itse meille osoitettuun kirjekuoreen. Tällöin henkilön identiteettisuoja säilyi ja vastaukset eivät henkilöityneet ja tulleet organisaation tietoon. Tämä toimintatapa rakensi myös osaltaan luottamusta vastaajan ja meidän opinnäytetyöntekijöiden välillä.

Opinnäytetyötä tehdessämme kiinnitimme huomiota ajankäyttöön aineiston huolellisessa ja järjestelmällisessä läpikäynnissä. Aineistoa tuli käydä läpi järjestelmällisesti ja huolellisesti, varaten siihen riittävästi aikaa. Lainsäädännöllisesti oli huomioitavaa aineiston asianmukaiseen kerääminen, käyttäminen, säilyttäminen, luovuttaminen sekä hävittäminen. (Vilkkä 2007, 95). Näin kannoimme vastuun sekä kunnioitimme ja arvostimme niin kyselyyn osallistujia kuin myös yhteistyökumppaneita.

7.3 Hyödynnettävyys ja jatkotutkimusehdotukset

Toimeksiantajilla on mahdollisuus hyödyntää työssään kyselylomaketta ja siitä esille nousseita tuloksia muun muassa tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden arvioinnissa sekä toiminnan ja laadun kehittämisessä. Kehittämishaasteeksi opinnäytetyön tekijöille nousi kyselyväittämien ja kysymysten asettelu sekä tarkentaminen. Lisäksi kysymysväittämien lisääminen tai poisjättäminen vaativat tekijöiltä huolellista paneutumista.

Vapaaehtoisten jatkuva rekrytointi on merkityksellistä. Opinnäytetyön tulosten myötä nousi esille erityisesti nuorten rekrytoimisen tarve vapaaehtoistoimintaan. Sosiaalinen media on nykypäivänä kanava, jota nuoret enimmäkseen käyttävät. Tätä kanavaa markkinoinnissa hyödyntämällä olisi ehkä mahdollisuus saada lisää nuoria mukaan toimintaan myös Heinolassa, jossa ikärakenne on hyvin korkea. Verkkosivuilta saatu informaatio ja tiedon ajantasaisuus nousivat myös merkitykselliseksi niin vapaaehtoisten rekrytoinnin kuin toimintamahdollisuuksien esille tuomisen näkökulmasta.

Opinnäytetyön myötä jatkotutkimusehdotuksiksi nousi, miten saada nuoria motivoitua ja sitoutettua mukaan vapaaehtoistoimintaan sekä miten sosiaalista mediaa voidaan hyödyntää nuorten rekrytoinnissa.

Katsomme, että opinnäytetyömme toimii kannustuksena vapaaehtoistoimintaa organisoiville tahoille ja tuo esille vapaaehtoistoiminnan merkityksen niin yksilön kuin yhteiskunnan näkökulmasta. Opinnäytetyömme tuo näkyväksi, kuinka merkityksellistä vapaaehtoistoinnassa mukana olo on tekijälle itselleen.

LÄHTEET

Aineistohallinnan käsikirja. 2017. Tietoarkisto [viitattu 30.6.2018]. Saatavissa:

<http://www.fsd.uta.fi/aineistohallinta/fi/tutkittavien-informointi.html>

Bates, S. M. 2012. The Social Innovation Imperative: Create Winning Products, Services, And Programs That Solve Society`s Most Pressing Challenges. The McGraw-Hill Companies, Inc.

Euroopan komissio. 2011. Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle. Tiedonanto EU:n politiikasta ja vapaaehtoistyöstä: valtioiden rajat ylittävän vapaaehtoistoiminnan tunnustaminen ja edistäminen EU:ssa. KOM (2011) 568 lopullinen. Bryssel 20.9.2011 [viitattu 21.8.2018].

Saatavissa: <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2011/FI/1-2011-568-FI-F1-1.Pdf>

Euroopan komissio. 2018. Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle. EU:n uusi nuorisstrategia: nuorten osallistaminen, yhdistäminen ja vaikutusmahdollisuudet. COM (2018) 269 final. Bryssel 22.5.2018 [viitattu 22.8.2018]. Saatavissa:

<https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2018:0269:FIN:FI:PDF>

Euroopan parlamentti. 2008. Vapaaehtoistyön roolista taloudellisen ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden edistämisessä (2007/2149(INI)). Mietintö. 10. maaliskuuta 2008 [viitattu 18.8.2018]. Saatavissa:

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A6-2008-0070+0+DOC+XML+V0//FI>

European Commission. 2017. Senior volunteering shows elderly have plenty to offer in Baltic region project [viitattu 30.6.2018]. Saatavissa:

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/projects/estonia/senior-volunteering-shows-elderly-have-plenty-to-offer-in-baltic-region-project

GHK. 2010. Volunteering in the European Union. Educational, Audiovisual & Culture Executive Agency (EAC-EA) Directorate General Education and Culture (DG EAC). Final Report submitted by GHK. 17 February 2010 [viitattu 18.2.2018]. Saatavissa:

http://ec.europa.eu/citizenship/pdf/doc1018_en.pdf

Grönlund, H., Harju, A., Kalmanlehto, I., Lunden, K., Nummela, I., Raitanen, A. & Setälä, V. 2015. Jokainen on osallinen – Kirkon vapaaehtoistoiminta [viitattu 28.2.2018]. Saatavissa:

[http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/F772D7BC236419FAC2257E34002FE352/\\$FILE/Jokainen%20on%20osallinen%20-%20Vapaaehtoistoiminnan%20linjaukset%20lopulliset2015.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/F772D7BC236419FAC2257E34002FE352/$FILE/Jokainen%20on%20osallinen%20-%20Vapaaehtoistoiminnan%20linjaukset%20lopulliset2015.pdf)

Harju, A. 2010. Puheenvuoro kansalaisyhteiskunnan tulevaisuudesta. Sivistysliitto Kansalaisfoorumi SKAF ry. Satakunnan Painotuote.

Heikkilä, T. 2014. Tilastollinen tutkimus. Porvoo: Edita Publishing Oy.

Heikkinen, E. 2002. Sairauksista toimintakykyyn. Teoksessa Heikkinen, T. & Marin, M. (toim.) Vanhuuden voimavarat. Helsinki: Tammi, 13-33.

Heinolan seurakunta 2018a. Heinolan seurakunnan historiaa [viitattu 25.2.2018]. Saatavissa: <http://www.heinolanseurakunta.fi/info-ja-asiointi/seurakunnan-historiaa>

Heinolan seurakunta 2018b. Vapaaehtoistoiminta [viitattu 8.8.2018]. Saatavissa: <http://www.heinolanseurakunta.fi/osallistu/vapaaehtoistoiminta>

Jyränkölän Settlementti ry. 2017a. Jyränkölän Settlementti [viitattu 24.2.2018]. Saatavissa: <http://www.jyrankola.fi/perustietoa>

Jyränkölän Settlementti ry. 2017b. Vapaaehtoispalvelut [viitattu 24.2.2018]. Saatavissa: <http://www.jyrankola.fi/vapaaehtoistyo>

Kananen, J. 2008. Kvantti – Kvantitatiivinen tutkimus alusta loppuun. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja 89. Jyväskylän ammattikorkeakoulu, liiketalous.

Kansainvälinen vapaaehtoistyö ry. 2018. Vapaaehtoistyö ulkomailla [viitattu 15.8.2018]. Saatavissa: <http://www.kvtfinland.org/vapaaehtoistyo-ulkomailla/>

KansalaisAreena ry. 2015. Vapaaehtoistyö Suomessa 2010 ja 2015. Kansalaisareena ry (2015,2010) HelsinkiMissio (2015) Kirkkohallitus (2015) Taloustutkimus [viitattu 19.2.2018]. Saatavissa: http://www.kansalaisareena.fi/Vapaaehtoistyö_Suomessa_2010ja2015.pdf

Karreinen, L. 2010. Kolmas askel: Vapaaehtoisten eri motivaatioiden huomiointi. Teoksessa Karreinen, L., Halonen, M. & Tennilä, M. (toim.) 10 askelta parempaan vapaaehtoistoimintaan. Helsinki: Vihreä Sivistysliitto ry, 34—41.

Konttinen, E. 2018. Kansalaisyhteiskunnan tutkimusportaali. Kolmas sektori. Jyväskylän yliopisto [viitattu 23.2.2018]. Saatavissa: <http://kans.iyu.fi/sanasto/sanat-kansio/kolmas-sektori>

Kuuluvainen, S. 2015. Vapaaehtoistyön johtaminen. Kansalaisfoorumi 2015. Helsinki: ISBN.

KvantiMOTV. 2010. Kyselylomakkeen laatiminen. Yhteiskuntatieteellinen tietovarasto. Menetelmäopetuksen tietovaranto [viitattu 17.2.2018]. Saatavissa: <http://www.fsd.uta.fi/metelmaopetus/kyselylomake/laatiminen.html>

Kärkkäinen, M. 2014. "Tää on ollu kuitenkin tosi avartava kokemus" Fenomenologinen tutkimus Suomen Merimieskirkon ulkomailla työskentelevien vuosivapaaehtoisten kokemuksista. Pro gradu- tutkielma. Helsinki: Helsingin yliopisto, käyttäytymistieteellinen tiedekunta [viitattu 28.2.2018]. Saatavissa: <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/43178/taanonoll.pdf?sequence=1>

Laasanen, J. 2011. Vapaaehtoistyön kansantaloudelliset vaikutukset. Mannerheimin Lastensuojeluliitto, Suomen 4H-liitto, Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö, Suomen Punainen Risti. Raportteja 70. Helsingin yliopisto. Ruralia-instituutti [viitattu 13.2.2018]. Saatavissa: <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/225281/Raportteja70.pdf?sequence=1>

Laatunen, S. 2018. VS: Opinnäytetyön MLL kohta. Sähköpostiviesti. Vastaanottaja Liukonen, M. Lähetetty 20.8.2018.

Lehmusvuori, L. 2016. "Sitoutuminen ja motiivit vapaaehtoistyössä" Vertaileva tutkimus Setlementti Naapuri Ry:n organisaatiossa. Pro gradu- tutkielma. Tampere: Tampereen yliopisto, yhteiskunta ja kulttuuritieteiden yksikkö [viitattu 30.8.2018]. Saatavissa: <https://tam-pub.uta.fi/bitstream/handle/10024/99382/GRADU-1466513921.pdf?sequence=1>

Mannerheimin Lastensuojeluliitto. 2016. Mannerheimin Lastensuojeluliiton Heinolan paikallisyhdistys Ry [viitattu 24.2.2018]. Saatavissa: <http://www.mllheinola.fi/>

Mannerheimin Lastensuojeluliitto. 2018a. Jäsenyys 26.6.2018 [viitattu 8.8.2018]. Saatavissa: <https://www.mll.fi/tietoa-mllsta/jasenyys/>

Mannerheimin Lastensuojeluliitto. 2018b. Organisaatio 2.5.2018 [viitattu 8.8.2018]. Saatavissa: <https://www.mll.fi/tietoa-mllsta/organisaatio/>

Mannerheimin Lastensuojeluliitto. 2018c. Rahoitus 25.5.2018 [viitattu 8.8.2018]. Saatavissa: <https://www.mll.fi/tietoa-mllsta/organisaatio/rahoitus/>

Mykkänen-Hänninen, R. 2007. Vapaaehtoistyön rajapinnoilla. Helsingin ammattikorkeakoulu Stadian julkaisuja. Sarja B: Oppimateriaalit 6. Helsinki: Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia.

- Naakka, T. 2018. VS: LAMK opinnäytetyö 2018. Sähköpostiviesti. Vastaanottaja Liukkonen, M. Lähetetty 9.8.2018.
- Nokelainen, H. 2018a. VS: LAMK: opinnäytetyö 2018. Sähköpostiviesti. Vastaanottaja Liukkonen, M. Lähetetty 9.3.2018.
- Nokelainen, H. 2018b. VS: LAMK opinnäytetyö 2018. Sähköpostiviesti. Vastaanottaja Liukkonen, M. Lähetetty 9.8.2018.
- Nylund, M. & Yeung, A. 2005. Vapaaehtoistoiminta – Anti, arvot ja osallisuus. Tampere: Vastapaino.
- Ojanen, M. 2001. Auttajaksi oppiminen – Psykologia minuuden tulkkina. Teoksessa Eskola, A. & Kurki, L. (toim.) Vapaaehtoistyö auttamisena ja oppimisena. Tampere: Vastapaino, 95—109.
- Ojanen, M. 2014. Positiivinen psykologia. 2. uudistettu painos. Helsinki: Edita Publishing Oy.
- Pessi, A. & Oravasaari, T. 2010. Kansalaisjärjestötoiminnan ytimessä. Tutkimus RAY:n avustamien sosiaali- ja terveystieteiden vapaaehtoistoiminnasta. Avustustoiminnan raportteja 23 [viitattu 22.2.2018]. Saatavissa: <http://www.kansalaisareena.fi/RAYraportti23.pdf>
- Punainen Risti. 2018a. Mikä on Suomen Punainen Risti? [viitattu 25.2.2018]. Saatavissa: <https://www.punainenristi.fi/tutustu-punaiseen-ristiin/suomen-punainen-risti>
- Punainen Risti. 2018b. Punaisen Ristin seitsemän periaatetta [viitattu 25.2.2018]. Saatavissa: <https://www.punainenristi.fi/periaatteet>
- Pääkkönen, H. 2010. Perheiden aika ja ajankäyttö. Tutkimuksia kokonaistyöajasta, vapaaehtoistyöstä, lapsista ja kiireestä. Tilastokeskuksen tutkimuksia 254. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu 22.2.2018]. Saatavissa: https://www.stat.fi/tup/julkaisut/tiedostot/isbn_978-952-244-248-2.pdf
- Rahkonen, J. 2018. Tutkimusraportti - Vapaaehtoistyön tekeminen Suomessa. Taloustutkimus [viitattu 17.7.2018]. Saatavissa: http://www.kansalaisareena.fi/ka2016/wp-content/uploads/2018/05/Vapaaehtoistyö_tutkimusraportti-2018.pdf
- Raijas, A. 2011. Arjen hyvinvointi. Teoksessa Saari, J. (toim.) Hyvinvointi. Suomalaisen yhteiskunnan perusta. Helsinki: Gaudeamus, 243—263.
- RedNet. 2018. Piirit, osastot ja toimintaryhmät. Punainen Risti [viitattu 25.2.2018]. Saatavissa: https://rednet.punainenristi.fi/group-search?f%5b0%5d=field_district_reference:64

Ruoppila, I. 2002. Psyykkisen toimintakyvyn tukeminen. Teoksessa Heikkinen, T. & Marin, M. (toim.) Vanhuuden voimavarat. Helsinki: Tammi, 119—150.

Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. 2006. Analyysin ja tulkitsemisen suhteesta. KvaliMOTV. Menetelmäopetuksen tietovaranto. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoar- kisto [viitattu 17.2.2018]. Saatavissa: <http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/viit- tausohje.html>

Saarenpää, V. 2018. VS: LAMK Opinnäytetyö 2018. Sähköpostiviesti. Vastaanottaja Liuk- konen, M. Lähetetty 13.8.2018.

Salonen, K. 2013. Näkökulmia tutkimukselliseen ja toiminnalliseen opinnäytetyöhön. Opas opiskelijoille, opettajille ja TKI-henkilöstölle. Puheenvuoroja 76. Turku: Turun ammattikor- keakoulu [viitattu 20.2.2018]. Saatavissa: <http://julkaisut.tur- kuamk.fi/isbn9789522163738.pdf>

Seppälä, O. 2018. Puheenjohtaja. Vapaaehtoinen pelastuspalvelu Heinolan paikallistoimi- kunta. Haastattelu 3.9.2018.

Soppi, T. 2018. VS: opinnäytetyö. Sähköpostiviesti. Vastaanottaja Liukkonen, M. Lähe- tetty 10.8.2018.

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2018.Sote-uudistus haastaa järjestöjen toimintaa – maa- kunnalla on tärkeä rooli järjestötyön mahdollistajana. Tiedote 104/2018 [viitattu 10.8.2018]. Saatavissa: https://stm.fi/artikkeli/-/asset_publisher/sote-uudistus-haastaa-jar- jestojen-toimintaa-maakunnalla-on-tarkea-rooli-jarjestotyon-mahdollistajana

Suomen Setlementtiliitto. 2018. Setlementtiliitto [viitattu 8.8.2018]. Saatavissa: <https://www.setlementti.fi/setlementtiliitto/setlementtiliitto/>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. 2018. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtaminen — Järjestöt kunnassa. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos [viitattu 18.2.2018]. Saa- tavissa: <https://thl.fi/fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/hyvinvointi- johtaminen/hyvinvointijohtaminen-kunnassa/jarjestot-kunnassa>

Tuovinen, K. 2016. Vapaaehtoistyö Sylvia-kodissa. Lahden ammattikorkeakoulu. Hyvin- voinnin ja liiketalouden osaamisala. Kuntoutuksen koulutusohjelma. Opinnäytetyö YAMK [viitattu 5.9.2018]. Saatavissa: http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/106113/Tuo- vinen_Kersti.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Tutkimuseettinen neuvottelukunta. 2012. Eettinen ennakoarviointi ihmistieteissä [viitattu 18.2.2018]. Saatavissa: <http://www.tenk.fi/fi/eettinen-ennakoarviointi-ihmistieteissa>

United Nations Volunteers. 2011. State of the World's Volunteerism Report 2011. Universal Values for Global Well-being [viitattu 26.8.2018]. Saatavissa:

<https://www.unv.org/sites/default/files/2011%20State%20of%20the%20World%27s%20Volunteerism%20Report%20-%20Universal%20Values%20for%20Global%20Well-being.pdf>

Utriainen, J. (toim.) 2011. Vapaaehtoisuus vanhustenhuollon voimavarana. Kehittyvät vanhuspalvelut julkaisuja 1/2011. Helsinki: Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto ry.

Valli, R. 2015. Johdatus tilastolliseen tutkimukseen. Jyväskylä: PS-kustannus.

Valliluoto, S. 2014. Vapaaehtoistoiminnan mahdollisuuksista ja esteistä. Kilpailu- ja kuluttajaviraston selvityksiä 4/2014. Helsinki: Kilpailu- ja kuluttajavirasto [viitattu 20.2.2018].

Saatavissa: http://www.kansalaisareena.fi/Vapaaehtoistoiminnan_mahdollisuuksista_ja_esteista.pdf

Valtiovarainministeriö. 2015. Vapaaehtoistyö, talkootyö, naapuriapu - kaikki käy. Vapaaehtoistoiminnan koordinaatiota ja toimintaedellytysten kehittämistä selvittävän työryhmän loppuraportti. Valtiovarainministeriö. Valtiovarainministeriön julkaisuja 39/2015 [viitattu 23.8.2018]. Saatavissa:

<https://oikeusministerio.fi/documents/1410853/4735113/Vapaaehtoisty%C3%B6%2C+talkooty%C3%B6%2C+naapurity%C3%B6%2C+kaikki+k%C3%A4y+%281%29.pdf/df24753d-3445-458b-8970-fc30de6bd3a3/Vapaaehtoisty%C3%B6%2C+talkooty%C3%B6%2C+naapurity%C3%B6%2C+kaikki+k%C3%A4y+%281%29.pdf.pdf>

Vapaaehtoinen pelastuspalvelu. 2018. Verkosto, joka pelastaa henkiä. Punainen Risti [viitattu 8.8.2018]. Saatavissa: <https://vapepa.fi/tama-on-vapepa/>

Varjonen, J. 2014. Eläkkeelle siirryttäessä arjen perusrhythmi säilyy. Tilastokeskus. Artikkelit [viitattu 1.9.2018]. Saatavissa: http://www.stat.fi/artikkelit/2013/art_2013-12-09_013.html?s=0

Vilka, H. 2007. Tutki ja mittaa - Määrällisen tutkimuksen perusteet. Helsinki: Tammi [viitattu 21.2.2018]. Saatavissa: <http://hanna.vilka.fi/wp-content/uploads/2014/02/Tutki-ja-mittaa.pdf>

LIITTEET

Liite 1 Opinnäytetyön kohdeorganisaatioiden vapaaehtoistyön toimintamuodot

Jyränkölän Setlementin vapaaehtoisena voi toimia:

- ulkoilu- ja juttuseurana
- asiointi- ja saattoavustajana
- Kyläluutana
- saattohoidon vapaaehtoistyöntekijänä
- kädentaitajana
- talkoissa ja tapahtumissa
- viriketoiminnan ohjaajana
- ystäväpiiriohjaajana
- Kämmenen elintarvikejakelun avustajana
- kulttuurikummina

Heinolan seurakunnassa voi toimia vapaaehtoisena:

- lähetystyössä
- diakoniatyössä
- lapsi- ja nuorisotyössä sekä kouluikäisten toiminnassa
- aikuistoiminnassa
- jumalanpalveluksessa
- kehittämässä nuorten aikuisten toimintaa. (Heinolan seurakunta 2018.)

MLL Heinolan paikallisyhdistys on seuraavien tapahtumien ja toimintojen järjestämisessä mukana:

- Terhokerhotoiminta
- Isosisko & Isovelitoiminta
- Perhekummitoiminta
- askartelukerho alle kouluikäisille
- Heinolan seurakunnan kanssa yhteistyö perhekahvilatoiminnassa
- vuosittaiset tukioppilaskoulutukset
- lasten matkasänkyjen ja turvaistuimien vuokraus
- vuosittainen osallistuminen MLL:n Hyvä Joulumieli- ja Kevätilo-keräyksiin. (Laatu-
nen 2018.)

SPR Heinolan osaston vapaaehtoisena voi toimia:

- Puoti -myymälässä
- ystävätoiminnassa
- verenluovutuksessa
- keräystoiminnassa

- Vapaaehtoisessa pelastuspalvelussa (Vapepa)

Liite 2 Saatekirje vapaaehtoisille

LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU
Sosiaali- ja terveysala
Sosionomi AMK, opinnäytetyö
Sosiaalipedagogisen aikuistyön ja perhetyön polku

SAATE

Hei, vapaaehtoinen!

Olemme neljä sosionomiopiskelijaa Lahden ammattikorkeakoulusta. Teemme opinnäytetyötä yhteistyössä Jyränkölän Setlementin, Heinolan seurakunnan, Heinolan kaupungin, MLL Heinolan paikallisyhdistyksen ja SPR Heinolan osaston kanssa. Opinnäytetyömme tavoitteena on selvittää vapaaehtoistoiminnan merkitystä tekijälleen.

Osana opinnäytetyötä teemme kyselyn Heinolassa toimiville vapaaehtoisille. Kyselyn tarkoituksena on kerätä teiltä arvokasta tietoa, jonka avulla yhteistyötahot voivat kehittää vapaaehtoistoimintaa. Vastaamalla kyselyyn mahdollistatte opinnäytetyömme onnistumisen. Kyselyyn vastaaminen on vapaaehtoista.

Kyselyyn vastataan nimettömästi ja teitä ei voida tunnistaa kyselyn tuloksista. Vastauksenne käsitellään ehdottoman luottamuksellisesti. Kyselylomakkeet hävitetään asianmukaisesti aineiston analysoinnin jälkeen.

Pyydämme teitä palauttamaan kyselylomakkeen suljetussa kirjekuoressa vapaaehtoistoiminnasta vastaavalle henkilölle pe 27.4.2018 mennessä. Valmis opinnäytetyö julkaistaan Theseus- tietokannassa (<https://www.theseus.fi/>) tulevana syksynä. Tästä saatte lisätietoa omalta vapaaehtoistoiminnan organisaatiolta. Lisätietoa opinnäytetyöstä saatte: Miia Liukkonen, miia.liukkonen@student.lamk.fi. Tämä saatekirje jää tiedoksi vastaanottajalle opinnäytetyöstämme.

Kiitos osallistumisestanne kyselyyn!
Arvostamme toimintaasi vapaaehtoisena!

Ystävällisin terveisin,

Anne-Maria Ahlstedt
Maria Korhonen
Miia Liukkonen
Tuija Koistinen-Karhu

Liite 3 Kyselylomake vapaaehtoisille

KYSELYLOMAKE VAPAAEHTOISILLE

Rastita oikea vaihtoehto

1. Sukupuoli

- Nainen   Mies   Muu

2. Ikäni

- alle 18 vuotta   18-35 vuotta   36-59 vuotta
 60-79 vuotta   yli 80 vuotta

3. Organisaatio(t), jossa toimin vapaaehtoisena:

- MLL   SPR   Heinolan seurakunta
 Heinolan kaupunki   Jyränkölän Setlementti

4. Olen mukana vapaaehtoistoiminnassa:

- 1-3 krt / kk   4-6 krt / kk   7-10 krt / kk
 Useammin kuin 10 krt / kk

5. Kuinka kauan kerrallaan toimit vapaaehtoisena?

- Alle 1h   1h   1,5h tai enemmän

6. Mitä kautta sait tietää vapaaehtoistoiminnasta organisaatiossasi?

(merkitse yksi vaihtoehto)

- Organisaation internetisivuilta
 Muualta internetistä
 Sanomalehdestä
 Esitteestä
 Tapahtumassa
 Kuulin tuttavalta
 Jostain muualta, mistä? _____

7. Toimiessani vapaaehtoisena:

	Eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Samaa mieltä	En osaa sanoa
1. Opin uusia asioita					
2. Pystyn vaikuttamaan toiminnan sisältöön					
3. Ylläpidän olemassa olevia taitojani					
4. Saan uutta sisältöä elämäni					
5. Olen saanut uusia ystäviä					
6. Jaksan paremmin omassa arjessani					
7. Saan syyntä lähteä kotoa					
8. Liikun enemmän					
9. Yhteinen virkistystoiminta on merkityksellistä					
10. Saan riittävästi tukea organisaatiolta					
11. Saan riittävästi perehdytystä					
12. Aineelliset edut ja palkkiot ovat merkityksellisiä					
13. Vapaaehtoistoiminta on vastannut odotuksiani					
14. Olen sitoutunut vapaaehtoistoimintaan					
15. Haluan toimia organisaatiossa jatkossakin					
16. Saan kiitosta toiminnastani					

8. Mitä vapaaehtoisena toimiminen antaa sinulle?

---

9. Mitä muuta haluaisit sanoa?

Kiitos vastauksestasi!

Kysely palautetaan ohjeeseen kirjekuoreen suljettuna oman organisaation vapaaehtoistoiminnasta vastaavalle henkilölle.

Liite 4 Tutkimusluvat

1

LAMK Lahden ammattikorkeakoulu
Lamki University of Applied Sciences

TUTKIMUSLUPA-ANOMUS
Opinnäytetyö

1. Opinnäytetyön tekijät	Anne-Maria Ahlstedt, sosiaali- ja terveysala, sosionomi AMK Maria Korhonen, sosiaali- ja terveysala, sosionomi AMK Miia Liukkonen, sosiaali- ja terveysala, sosionomi AMK Tuija Koistinen-Karhu, sosiaali- ja terveysala, sosionomi AMK
2. Opinnäytetyön tavoite ja tarkoitus	Tavoitteena on selvittää vapaaehtoisuiminnan merkittävyyttä tekijälleen. Toimeksiantajalla on mahdollisuus hyödyntää kyselylomakkeesta esille nousseita tuloksia ja kehittää sitä kautta toimintaansa.
3. Menetelmä	Paperinen kyselylomake
4. Opinnäytetyön valmistumisaika	Syky 2018
5. Laajuus	Saatekirje + kyselylomake, 10-20 kysymystä
6. Kohderyhmä	Jyränkölän Setlementin vapaaehtoiset. Kyselyssä mukana Heinolan seurakunta, MLL Heinolan paikallisyhdistys, Heinolan kaupunki (Liikuntaystävät) ja SPR Heinolan osasto.
7. Eettiset lähtökohdat	Kyselyyn vastataan anonyymisti. Aineisto säilytetään ja hävitetään asianmukaisesti.
8. Opinnäytetyön ohjaaja	Päiviikki Lahtinen paiviikki.lahtinen@lamk.fi

Naudatamme Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisemia hyvän tieteellisen käytännön menetettytapoja: http://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf

Anomuksen palautus: Teija Naanan kautta opinnäytetyön tekijöille.

Lisätietoja: Miia Liukkonen, miia.liukkonen@student.lamk.fi

Opinnäytetyön ohjaajan allekirjoitus:

LAHTI 20.3.2018

Paikka ja päiväs

Päiviikki Lahtinen PÄIVIIKKI LAHTINEN

Allekirjoitus ja nimen selvitys

Hakijoiden allekirjoitukset:

20.3.2018 LAHTI

Paikka ja päiväs

Anne-Maria Ahlstedt ANNE-LUEJA AHLSTEDT

Maria Korhonen MARIA KORHONEN

Miia Liukkonen MIIA LIUKKONEN

Tuija Koistinen-Karhu TUIJA KOISTINEN-KARHU

Allekirjoitus ja nimen selvitys

LAMK Lahden ammattikorkeakoulu
Lahti University of Applied Sciences

TUTKIMUSLUPA-ANOMUS
Opinnäytetyö

Tutkimusluvan myöntäjä:

26.3.2018 J. Niemi
Paikka ja päiväs

K. Hahl
Allekirjoitus ja nimen selvennys

9. Päätös	☐ Tutkimuslupa myönnetään ☐ Tutkimuslupaa ei myönnetä Perustelut:
-----------	---

1. Opinnäytetyön tekijät	Anne-Maria Ahlstedt, sosiaali- ja terveysala, sosionomi AMK Maria Korhonen, sosiaali- ja terveysala, sosionomi AMK Miia Liukkonen, sosiaali- ja terveysala, sosionomi AMK Tuija Koistinen-Karhu, sosiaali- ja terveysala, sosionomi AMK
2. Opinnäytetyön tavoite ja tarkoitus	Tavoitteena on selvittää vapaaehtoistoiminnan merkittävyyttä tekijälleen. Toimeksiantajalla on mahdollisuus hyödyntää kyselylomakkeesta esille nousseita tuloksia ja kehittää sitä kautta toimintaansa.
3. Menetelmä	Paperinen kyselylomake
4. Opinnäytetyön valmistumisaika	Syysy 2018
5. Laajuus	Saatekirje + kyselylomake, 10-20 kysymystä
6. Kohderyhmä	Heinolan seurakunnan vapaaehtoiset. Kyselyssä mukana myös Jyrängön Setlementti, MLL Heinolan paikallisyhdistys, Heinolan kaupunki (Liikuntaystävät) ja SPR Heinolan osasto.
7. Eettiset lähtökohdat	Kyselyyn vastataan anonyymisti. Aineisto säilytetään ja hävitetään asianmukaisesti.
8. Opinnäytetyön ohjaaja	Päivikki Lahtinen paivikki.lahtinen@lamk.fi

Noudatamme Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisemia hyvän tieteellisen käytännön menettelytapoja: http://www.lamk.fi/sites/tes/lamk.fi/files/ETK_ohje_2012.pdf

Anomuksen palautus: ~~Irja Vuorilampi~~ kautta opinnäytetyön tekijöille.

Lisätietoja: Miia Liukkonen, miia.liukkonen@student.lamk.fi

Opinnäytetyön ohjaajan allekirjoitus:

Lahti 20.3.2018

Paikka ja päiväs

Päivikki Lahtinen PÄIVIKKI LAHTINEN

Allekirjoitus ja nimen selvennys

Hakijoiden allekirjoitukset:

LAHTI 20.3.2018

Paikka ja päiväs

Anne-Maria Ahlstedt ANNE-MARIA AHLSTEDT

Maria Korhonen MARIA KORHONEN

Miia Liukkonen MIIA LIUKKONEN

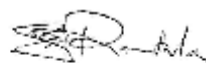
Tuija Koistinen-Karhu TUIJA KOISTINEN-KARHU

Allekirjoitus ja nimen selvennys

Tutkimusluvan myöntäjä:

Honola 26.3.2018

Paikka ja päiväys

 SIMO-PEKKA RANTALA

Allekirjoitus ja nimen selvitys

9. Päätös	☒ Tutkimuslupa myönnetään ☐ Tutkimuslupaa ei myönnetä Perustelut:
-----------	--

1. Opinnäytetyön tekijät	Anne-Maria Ahlstedt, sosiaali- ja terveysala, sosionomi AMK Maria Korhonen, sosiaali- ja terveysala, sosionomi AMK Miia Liukkonen, sosiaali- ja terveysala, sosionomi AMK Tuija Koistinen-Karhu, sosiaali- ja terveysala, sosionomi AMK
2. Opinnäytetyön tavoite ja tarkoitus	Tavoitteena on selvittää vapaaehtoistoiminnan merkittävyyttä tekijälleen. Toimeksiantajalla on mahdollisuus hyödyntää kyselylomakkeesta usille nousseita tuloksia ja kehittää sitä kautta toimintaansa.
3. Menetelmä	Paperinen kyselylomake
4. Opinnäytetyön valmistumisaika	Syky 2018
5. Laajuus	Saatekirje + kyselylomake, 10-20 kysymystä
6. Kohderyhmä	SPR Heinolan osaston vapaaehtoiset. Kyselyssä mukana myös Jyränkölan Seurakunta, Heino an seurakunta, MLL Heinolan paikallisyhdistys ja Heinolan kaupunki (Liikuntaystävät).
7. Eettiset lähtökohdat	Kyselyyn vastataan anonyymisti. Aineisto säilytetään ja hävitetään asianmukaisesti.
8. Opinnäytetyön ohjaaja	Päivikki Lahtinen paivikki.lahtinen@lamk.fi

Noudatamme Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisemia hyvän tieteilisen käytännön menetelytapoja: http://www.lamk.fi/sites/terk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf

Anomuksen palautus: *Virpi Saarenpää* kautta opinnäytetyön tekijöille.

Lisätietoja: Miia Liukkonen, miia.liukkonen@student.lamk.fi

Opinnäytetyön ohjaajan allekirjoitus:

Lahti 20.3.2018

Paikka ja päiväys

Päivikki Lahtinen Päivikki Lahtinen

Allekirjoitus ja nimen selvitys

Hakijoiden allekirjoitukset:

LAHTI 20.3.2018

Paikka ja päiväys

Anne-Maria Ahlstedt Anne-Maria Ahlstedt

Maria Korhonen MARIA KORHONEN

Miia Liukkonen MIIA LIUKKONEN

Tuija Koistinen-Karhu TUIJA KOISTINEN-KARHU

Allekirjoitus ja nimen selvitys

LAMK Lahden ammattikorkeakoulu
Lahti University of Applied Sciences

TUTKIMUSLUPA-ANOMUS
Opinnäytetyö

Tutkimusluvan myöntäjä:

Heinola 28.3.2018

Päivä ja päiväys

Viivi Saarenpää VIIVI SAARENPAÄ

Allakirjutus ja nimen selvennys

9. Päätös	☒ Tutkimuslupa myönnetään ☐ Tutkimuslupaa ei myönnetä Perustelut:
-----------	--

1. Opinnäytetyön tekijät	Anne-Maria Ahlstedt, sosiaali- ja terveysala, sosionomi AMK Maria Korhonen, sosiaali- ja terveysala, sosionomi AMK Milla Liukkonen, sosiaali- ja terveysala, sosionomi AMK Tuija Koistinen-Karhu, sosiaali- ja terveysala, sosionomi AMK
2. Opinnäytetyön tavoite ja tarkoitus	Tavoitteena on selvittää vapaaehtoistoiminnan merkittävyyttä tekijälleen. Trimeksiantajalla on mahdollisuus hyödyntää kyselylomakkeesta esille nousseita tuloksia ja kehittää sitä kautta toimintaansa.
3. Menetelmä	Paperinen kyselylomake
4. Opinnäytetyön valmistumisaika	Syky 2018
5. Laajuus	Saatekirje + kyselylomake, 10-20 kysymystä
6. Kohderyhmä	IML Heinolan paikallisyhdistyksen vapaaehtoiset. Kyselyssä mukana myös Jyränkölän Setlementti, Heinolan seurakunta, Heinolan kaupunki (Liikuntatäystävät) ja SPR Heinolan osasto.
7. Eettiset lähtökohdat	Kyselyyn vastataan anonymisti. Aineisto säilytetään ja hävitetään asianmukaisesti.
8. Opinnäytetyön ohjaaja	Päivikki Lahtinen paivikki.lahtinen@lamk.fi

Noudatamme Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisemia hyvän tieteellisen käytännön menettelytapoja: http://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HIK_ohje_2012.pdf

Anomuksen palautus: Sinikka Laatusen kautta opinnäytetyön tekijöille.

Lisätietoja: Milla Liukkonen, milla.liukkonen@student.lamk.fi

Opinnäytetyön ohjaajan allekirjoitus:

LAHTI 26.3.2018

Paikka ja päiväs

Päivikki Lahtinen Päivikki Lahtinen

Allekirjoitus ja nimen selvennys

Hakijoiden allekirjoitukset:

20.3.2018 LAHTI

Paikka ja päiväs

Anne-Maria Ahlstedt Anne-Maria Ahlstedt

Maria Korhonen MARIA KORHONEN

Milla Liukkonen MILLA LIUKKONEN

Tuija Koistinen-Karhu TUIJA KOISTINEN-KARHU

Allekirjoitus ja nimen selvennys

Tutkimusluvan myöntäjä:

HEINOLA 27.03.2018

Paikka ja päiväys

SANNA LAATU

A-lekirjoitus ja nimen selvennys

9. Päätös	☒ Tutkimuslupa myönnetään ☐ Tutkimuslupaa ei myönnetä Perustelut:
-----------	--

1. Opinnäytetyön tekijät	Anne-Maria Ahlstedt, sosiaali- ja terveysala, sosionomi AMK Maria Korhonen, sosiaali- ja terveysala, sosionomi AMK Miia Liukkonen, sosiaali- ja terveysala, sosionomi AMK Tuija Koistinen-Karhu, sosiaali- ja terveysala, sosionomi AMK
2. Opinnäytetyön tavoite ja tarkoitus	Tavoitteena on selvittää vapaaehtoistoiminnan merkittävyyttä tekijälleen. Toimeksiantajalla on mahdollisuus hyödyntää kyselylomakkeesta esille nousseita tuloksia ja kehittää sitä kautta toimintaansa.
3. Menetelmä	Paperinen kyselylomake
4. Opinnäytetyön valmistumisaika	Syksy 2018
5. Laajuus	Säätekirje + kyselylomake, 10-20 kysymystä
6. Kohderyhmä	Heinolan kaupungin (Liikuntaystävät) vapaaehtoiset. Kyselyssä mukana myös Jyränkölän Setlementti, Heinolan seurakunta, MLL Heinolan paikallisyhdistys ja SPR Heinolan osasto.
7. Eettiset lähtökohdat	Kyselyyn vastataan anonymisti. Aineisto säilytetään ja hävitetään asianmukaisesti.
8. Opinnäytetyön ohjaaja	Paivikki Lahtinen paivikki.lahtinen@lamk.fi

Noudatamme Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisemia hyvän tieteellisen käytännön menettelytapoja. http://www.lamk.fi/sites/tens.fi/files/ITK_ohje_2012.pdf

Anomuksen palautus: *Heli Nokelaisen* kautta opinnäytetyön tekijöille.

Lisätietoja: Miia Liukkonen, miia.liukkonen@student.lamk.fi

Opinnäytetyön ohjaajan allekirjoitus:

Lahti 30.3.2018

Paikka ja päiväys

Paivikki Lahtinen PAIVIKKI LAHTINEN

Allekirjoitus ja nimen selvennys

Hakijoiden allekirjoitukset:

LAHTI 20.3.2018

Paikka ja päiväys

Anne-Maria Ahlstedt ANNE-MARIA AHLSTEDT
Maria Korhonen MARIA KORHONEN
Miia Liukkonen MIIA LIUKKONEN
Tuija Koistinen-Karhu TUIJA KOISTINEN-KARHU

Allekirjoitus ja nimen selvennys

LAMK Lahden ammattikorkeakoulu
Lähti University of Applied Sciences

TUTKIMUSLUPA-ANOMUS
Opinnäytetyö

Tutkimusluvan myöntäjä:

27/3-12 Heikkinen

Paikka ja päiväys

Riitta West

Allekirjoitus ja nimen selvennys

Riitta West

9. Päätös	☒ Tutkimuslupa myönnetään ☐ Tutkimuslupaa ei myönnetä Perustelut:
-----------	--